Olevik

Ülenurme valla leht

Märts
2015
Nr 3 (198)

Ülenurme Gümnaasiumi Spordiklubi sai 20-aastaseks

Pilt lasketiiru avamisest, Aivo Roonurme tagasivaated ja tervitused
Foto: Karmen Kalk

Nende aastate jooksul on klubiga seotud olnud väga palju tegusaid inimesi, klubi sportlased on saavutanud mitmeid säravaid sporditulemusi, osaletud on paljudel erinevatel spordiüritustel jne. Kokkuvõtteks võib öelda, et nende 20 aasta jooksul on tehtud väga palju ning kõikide spordiklubiga seotud inimeste tänamiseks korraldasime piduliku koosviibimise.

Pidulik õhtu algas spordiklubis tegutsevate liikmete ja külaliste vahelise mõõduvõtmisega nagu spordisõpradele ikka kombeks. Kavas olid korvpalli vabavisked, noolevise ning laskmine. Põnevust jagus nii omavahelises võistluses kui ka igal inimesel iseendaga heitluses – nii mitmelgi osalejal oli väljakutseks esimest korda elus relva käes hoida ja märki lasta või siis juba kogenenumatel suur tahe oma varasemat tulemust nüüd võistlussituatsioonis ületada. Hoolimata sportlikust põnevusest oli õhkkond mõnus ja pingevaba. Pingelise võistluse võitis Aleksandr Suvorov.

Pärast sõbralikku mõõduvõtmist toimus uuendatud lasketiiru avamine. Huvilisi oli avamisel palju. Tõepoolest tasub meie valla lasketiiru külastada – see näeb pärast uuendust värske välja ning kutsub laskma. Siinkohal suur tänu Ülenurme Vallavalitsusele!

Aastapäevaürituse lõpus oli pidulik bankett, kus turgutati end heade roogadega, tänati koostööpartnereid, klubiliikmeid ning väljapaistvaid sportlasi. Jagati kingitusi ja peeti kõnesid teemal, kust sai alustatud ja kuhu oleme jõudnud. Lisaks vaadati kooli ja spordiklubi ajalugu kirjeldavat filmi ning loomulikult vihuti tantsu. Tegevust oli palju ning õhtu möödus kiiresti.

Aitäh kõigile, kes said Ülenurme Gümnaasiumi spordiklubi sünnipäeva tähistama tulla! Kõigile asjast huvitatutele teadmiseks – see, et tegevuse algusest on 20 aastat möödas ja seda korralikult tähistatud sai, ei tähenda, et nüüd on kõik läbi. Vastupidi – meil on palju heade mõtetega ja tegusaid inimesi ning häid sportlasi – kõik läheb veel suurema hooga edasi! Kohtumiseni spordiradadel!

TOOMAS KIVEND

Teisipäeval, 14. aprillil kell 10.00 räägime Tõrvandi raamatukogu kohvikklubis
tervise teemadel.
Külas **Kaarel Parts** ja **Margo Saaremets.**

Olete oodatud!
Üritusele eelregistreerimine raamatukogus või tel **735 0373.**

Muusikakooli uudiseid

Eesti Muusikakoolide Liidu konkursi „Parim noor instrumentalist 2015“ Tartu regiooni parimad:

LISETE JÜRGENSON (plokkflööt) – I koht
õp Birgit Kägu, kontsertmeister
õp Riina Ilves;

SANDRA LISBETH HEINLO (flööt) – I koht
õp Birgit Kägu, kontsertmeister
õp Riina Ilves;

KALEV IFAN PECHTER (trompet) – I koht
õp Gunnar Pettaig, kontsertmeister
õp Olga Kapustina;

MATTIAS OLL (klaver) – I koht
õp Kaja Tavita;

VIOLANDA-SUSANNA VINKMANN (plokkflööt) – II koht
õp Birgit Kägu, kontsertmeister
õp Riina Ilves;

EVA-LIZA KODIS (saksofon) – II koht
õp Ursula Chillaud, kontsertmeister
õp Riina Ilves;

RICHARD JÕGI (klarnet) – III koht
õp Ülo Laanesaar, kontsertmeister
õp Riina Ilves;

LIIS REIMAND (klaver) – diplomand
õp Aime Vestmann;

SIIM SEPPO (saksofon) – diplomand
õp Ursula Chillaud;

KAREL KEIS (saksofon) – diplomand
õp Ursula Chillaud.

ÜLENURME MUUSIKAKOOLI KAMMERSAALIS

30. märtsil
kell 14.00

kontsert „Rännak tantsumuusikaga läbi erinevate maade, ajastute ja inimeste“
Esinevad Marlis Timpmann (viiul) ja Margus Riimaa (klaver)

19. aprillil
kell 14.00

Tartu regiooni muusikakoolide ühiskontsert
Tartus Elleri muusikakooli Tubina saalis

Ülenurme Vallavolikogu märtsiistung

Ülenurme Vallavolikogu VIII koosseisu XIV istung toimus 17. märtsil k.a. Istungist võttis osa 12 vallavolikogu liiget, puudusid Jana Morozov, Ene Pinnar, Aime Keis, Eivor Torro, Siiri Tsahkna.

1. Otsustati algatada Ülenurme valla üldplaneeringu koostamine ja valla üldplaneeringu strateegiline hindamine. Üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamist korraldab Ülenurme Vallavalitsus.
2. Kohtute seadusest tulenevalt esitab vallavolikogu kaks kuud enne 2011. aastal ametisse nimetatud rahvakohtunike volituste lõppemist uued rahvakohtunikukandidaadid. Ülenurme Vallavolikogu esitab Tartu Maakohtule alljärgnevad rahvakohtunikukandidaadid: Piret Sarv, Kairi Kolk, Kristi Kull, Jana Morozov, Annika Kiss, Milvi Päri, Galina Tubin, Sirje Linnasmägi.
3. Otsustati vastu võtta Ülenurme valla 2015. aasta eelarve kogumahuga 8306827 eurot. (Määrus koos lisadega avaldatakse Riigi Teatajas.)
4. Otsustati kinnitada vallavanema kuupalgamäär ning ametiauto kütusekulu piirmäär ja mobiiltelefoni ametikõnede limiit.

Järgmine vallavolikogu istung toimub 5. mail k.a kell 16.00 Reola kultuurimajas.

REET SAKK,
vallasekretär

Vähe sini-must-valget Ülenurmes

On sombune, aga soe 24. veebruari keskhommik aastal 2015. On Eesti sünnipäev. Meeleolu loomiseks kaunistatakse sünnipäevalapse kodu tema soovi kohaselt. Minu kodumaja on lipuehtes. Lähen uudistama ja otsima ilusaid sinimustvalgeid lippe oma lähiümbruses. Pilt on nukker. Esmane mulje – lippe on vähe. Hindan vaatluse põhjal, et lipu on heisanud umbes 1/3 majaomanikest. Tegin katse ja lugesin üle ühe tänava majad: lipud olid heisatud kolmel majal kahekümnest. Ometi on kolmel päeval aastas kohustus heisata riigilipud.

Kas tõesti on meie inimesed nii ükskõiksed? Kolm korda aastas lipu heiskamine ei tohiks küll kellegi üle jõu käiv töö olla. Või on majalipu hind - 18 eurot - liiga kallis?

Igaühel meist on omad põhjused, miks me ei taha ehtida oma kodumaja riigi sünnipäeval. Tuletan siinkohal meelde, mida ütleb seadus Eesti lipu kasutamise kohta.

Eesti lipu seadus
§ 4. Eesti lipu heiskamise ja kasutamise õigus
(1) Igaühel on õigus heisata ja kasutada Eesti lippu, järgides käesoleva seaduse sätteid ja head tava.
(2) Iseseisvuspäeval, võidupühal ja taasiseseisvumispäeval heisatakse Eesti lipp elu-, äri- ja büroohoonetel.
§ 7. Lipu heiskamise ja langetamise aeg
(1) Eesti lipp heisatakse päikesetõusul, kuid mitte hiljem kui kell 8.00 ja langetatakse päikeseloojangul, kuid mitte hiljem kui kell 22.00.
(2) Vabariigi Valitsus võib ühekordselt otsustada Eesti lipu heiskamise ja langetamise muu kellaaja.
(3) Eesti lippu ei langetata jaaniööl.

Lipupäevi on meil küll seaduseski välja toodud rohkem, kui paragrahvis neli need eraldi mainitud kolm päeva. Kutsun kõiki üles kasutama õigust ehtida oma kodumaja ilusa Eesti lipuga. Tõeliselt ilus ja uhke tunne oli vaadata ühte teist tänavat, millel peaaegu igas õues lehvis sinimust-valge lipp. Järgmised lipupäevad on 23.aprill - veteranipäev ja 10 mai - emadepäev.

MAIA UIBO

ÜLENURME AASTA 2014

Nagu juba traditsiooniks saanud, kuulutati konkursi tulemused välja Eesti Vabariigi aastapäeva auks peetud pidulikul koosviibimisel Reola kultuurimajas 21.veebruaril. Iga valdkonna parim sai valla tänukirja ja –kingituse, mille andsid üle meie vallavolikogu esimees Heiki Sarapuu ja vallavanem Aivar Aleksejev.

Seekordse konkursi tulemused olid uudsed ja nagu vallavanem Aivar Aleksejev iseloomustas – põnevalt tasavägised.

Järgnevalt toome ära kõik hindepunktid. Aitäh aktiivsetele, kes mahti leidsid ja oma eelistustest teada andsid!

ÜLENURME AASTA TEGU 2014

Tõrvandi Pere- ja noortekeskuse avamine – 63
Koolibussiliikluse avamine marsruudil Ülenurme-Tõrvandi – 58
Nimeline pink Kalju Roosvele – 43
Ülenurme Gümnaasiumi 1.-5. klasside õpilastele oma koolivormi loomine – 40
Laululinnu lasteaia filiaali avamine Õssu külas – 38
Tõrvandi rahva algatusel tühermaale rajatud park – 18
Eesti Muuseumiauhindade preemia Eesti Põllumajandusmuuseumile – 17
Ülenurme alevikus Poldri 1 elamu renoveerimine – 9
TEEME ÄRA talgupäev Külitses – 3
MIDAGI MUUD………………..

ÜLENURME AASTA TEGIJA 2014

TEA PIJON – hooliv ja abivalmis naaber ning mõistev kaaslane hädasolijaile pikkade aastate jooksul – 74
KERSTI LEIS – edukas ja hoogsalt arenev noorsootöö koduvallas ning kaugemal – 73
RASMUS HAUGASMÄGI - veemoto OSY 400 klassi maailmameistrititli kaitsmine – 65
LIIVI PAUMETS – Tõrvandi raamatukogu kohvik-klubi järjepidevus ja edukas toimimine – 51
ARNE PAAVO – Ülenurme külaelu edendamine ja rahvamuusikute traditsioonide alleshoidmine – 16
KEEGI MUU: Lisatud MAIRE HENNO – 2

ÜLENURME AASTA SÜNDMUS 2014

Arvukate valla kooride ja tantsurühmaed osalemine Tartu laulupeol ja Tallinnas laulu- ja tantsupeol – 78
Ülenurme Pere- ja noortekeskuse „Su noortekas kõlab tuttavalt“ kui Tartumaa parim noorteprojekt 2014 – 58
Tõrvandi päev – 46
Rahvusvahelised 8. kooliolümpiamängud Ülenurme Gümnaasiumis – 43
Ülenurme valla alushariduse õpetajate konverents – 30
Valla lauljate ja tantsijate osalemine TuleTulemisel – 17
Esimene laste isetegemise päev Ülenurme Gümnaasiumis – 13
MIDAGI MUUD: Lisatud Ülenurme valla ja Eesti Põllumajandusmuuseumi jaanipäev – 1

Vallarahvale oma taluturg?

Kas oleksite huvitatud, et igal laupäeval (hooajal) toimuks Ülenurmel taluturg? Mis on teie ootused sellisele taluturule?

Kõigi tagasiside andjate vahel loositakse välja pääsmed Eesti Põllumajandusmuuseumi üritustele.

KATRIN VASK,
EPM kommunikatsiooni- ja turundusjuht,
tel 738 3821, 5348 2682
katrin.vask@epm.ee

Tädi Tea

Nimest ja nimetustest ja tähendusest nende vahel

Võtan ette tähestikuliselt ja näen, et nimed, mis maailma kõnetavad, on kodanikunimedena hoopis teised. Nii on teada, et paljude südameid oma imelise häälega võitnud Julie Andrews on tegelikult Julia Elizabeth Wells. Maailmakuulsate hulgast veel näiteid tuues Maria Callas=Maria Kalogeropoulos ja Cher=Cherilyn Sarkisian. David Copperfield=David Kotkin, Eminem=Marshall Bruce Mathers III, Enya=Eithne Ni Bhraonain. Muide, Albert Brooks=lausa Albert Einstein. Jpt.

Tulles lähemale teame, et Hardi Tiidus on Vana Hõbe, Kaarel Ird Vana Hirmus, Margus Konnula Contra, Jarek Kasar Chalice, Tõnis Mägi Mäks, Tarmo Kruusimäe Kojamees, Katrin Mandel Kate ja jällegi jpt.

Me peame lugu ja hoolime nimedest. Eriti neist, keda teame. Arvame-usume teadvat.

Aeg-ajalt puutume kokku lisaks nimedele ka nimetustega. Vähem ja rohkem. Auväärsetega. Ülistavatega.

Ülenurme vald otsustas sel aastal tuua esile lisaks varasematele valikutele ka möödunud aasta tegija. Suisa esimest korda valiti eraldi tegu, sündmus ja tegija. Jagati laiali info koos lahtiseletatud kategooriate ja nimetustega. Lugesin, vaatasin, mõtlesin. Nagu paljud.

Aimasin ikka üht-teist teadvat ja siis äkki – Tea Pijon. Keegi, ilmselt mõni vanaproua, oma heategevuses või milles iganes. Olin päris nõutu. Õnneks oli vallavolikogu istung, konkursiteema tuli pärast koosolekut kuidagi jutuks ning Urmas Sarja teadis mu nõutuse peale öelda, et see on ju tädi Tea! Kas Sa siis ei tea? Muidugi tean. Tea Pijon – ei tea, tädi Tea – tean väga hästi.

Agnes Bojaxhiu – ei tea, ema Teresa – tean väga hästi.

Agnes Bojaxhiu, keda tema vanemad kutsusid hellitavalt Gonxha (õienupp) ja keda kogu maailmas tunti ema Teresa nime all, teadis juba lapsena, et hakkab kord vaestest vaesemaid teenima.

Ma ei tea, mida tundis või teadis tädi Tea lapsena, küll aga tunnen-tean mina teda kaudselt juba umbes 35 aastat. Keskkooli ajast, kui mu klassiõde Le elas Ülenurmel – tädi Tea üks tütardest. Käisime siin osaga meie klassist külas. Tegime ka pahandust. Mitte aga ei meenu, et Le oleks hiljem öelnud, et ta riielda sai või karistada meie üleannetuste pärast.

Tea Pijon lahkus Ülenurme lasteaiast töölt 1993. aasta jaanipäeval. Sama aasta jõulureedel oli mind kutsutud esinema lasteaia töötajatele jõulupeol, peole olid kutsutud ka mõned endised lasteaednikud. Et ma abiellusin järgmisel päeval, 24. detsembril, oli jõulureede ülekantud tähenduses minu „poissmehe õhtu“. Täpset arvu kohalolijaist ei mäleta, aga saatus seadis asjad sedasi, et minu poissmeheõhtu möödus arvukas naisteseltskonnas (mehi oli peoliste hulgas vaid paar-kolm), üks neist kümnetest „tüdrukutest“ oli ka tädi Tea.

Trehvasime tädi Teaga taas siis, kui ise perega aastal 1997 Ülenurmele kolisin. Esialgu rohkem poolteadlikus seoses rahvatantsumemmedega mitmete aastate ja sündmuste valguses. Peale poeg Oskari sündimist ühel hetkel aga juba lapse hoidjatädina. Aeg-ajalt, vajadusel. Juhuslikult soovitatuna tädi Tea seeläbi aga meie perega aastateks seotuks saigi/jäigi. Nii esimeses kui teises kodus. Me teame, kui väga see juhus meie peret tegelikult soosis ja millise suurepärase inimese ta meile suuremeelselt kaasteeliseks saatis.

Kohtunud oma eluteel väga, väga paljude inimestega, pole paraku palju neid, kellega seonduvalt saaksin kasutada iseloomustamisel selliseid sooje sõnu isegi lihtsalt head meelt teha püüdes, mis tädi Teaga lausa iseenesestmõistetavalt kaasas käivad. Küllap on väga palju neid inimesi, kes minuga nõustuvad, tõmmates võrdusmärgi nende heakõlaliste sõnade ja tädi Tea vahele. Ja kui rikkad on need, kes seda tunnistada oskavad, sest nad on osa saanud ääretult kaunist ja üllast kingitusest – tunda sellist inimest. Neid sõnu kahtlemata napib siin kirjapanduna, kuid ehk peegeldavad need pisutki seda soojust, mida üks suuremeelne inimene oma tõeliselt isetu emasüdamega jagada on suutnud. Paljudele.

Hellus, heasoovlikkus, lahkus, ülim tagasihoidlikkus, täielik omakasupüüdmatus, tähelepanelikkus, täiuslikem hoolivus, avatuim süda oma soojuses, siiraim armastus vastuarmastust eeldamat! Alati valmis rohkem andma kui vastu saama.

See on vaid pisku, aga teda teadvad-tundvad inimesed on kogenud, et seda kõike on jaganud ja jagab Tea endiselt kõigile ning kõigele.

Oskar Puis (praegu 12-aastane) räägib oma kauaaegsest hoidjatädist: „Erinevalt teistest lapsehoidjatest on Tea selline, et tal tekib lastega eriline side ning ta võiks ehk isegi peaks töötama lasteaias (märkusena: mu poeg Oskar ei teadnud veel, et just seal tädi Tea pikalt töötanud ongi). Ta on hea lapsehoidja ka selle pärast, et kui sa tahad näiteks onni teha, laseb ta sul seda ise teha, ja kui sa ta appi kutsud, ei lähe ta liialt hoogu. Kindlasti peaks mainima veel seda, et alati, kui teda külla oli oodata, oli tal kaasas pakk komme.“

Tea Pijon ehk tädi Tea sai Ülenurme aasta tegija 2014 tiitli, aga nii mõnigi on arvamust avaldanud, et tema puhul on tegu justkui elutööpreemiaga. Sellega on kindlasti päri sajad pered ja tuhanded inimesed meie kogukonnas, ma ei liialda. Ma väga loodan seda. Ja kirjutasin, mõeldes neile, kes ei tea inimest nimega Tea Pijon, aga tunnevad siirast imetlust ja tänu, kui öelda lihtsalt – tädi Tea.

Ema Teresa rääkis ikka, et keegi ärgu kiidelgu enda eduga ega lasku ka ebaõnnestumistel keegi end heidutada ning kõigest hoolimata palus ta alati maailmale endast parim anda. Tehkem kõik endast olenev, et meil endil, meie lähedastel ja kogukonnal oleks parem elu ja nagu ema Teresa ikka ütles – HEAD TEOD MOODUSTAVAD ARMASTUSE KETI! Me ei pea tegema suuri asju, vaid väikseid, kuid suure armastusega.

Kallis tädi Tea! Ma olen oma perega osa su ketist. Koos Sinuga olemegi suur armastus. Meid on palju. Aitäh selle eest!

Armastusega
PEEP PUIS perega

Tea Pijon ehk tädi Tea. Tänukirja ja kingituse annavad üle vallavanem Aivar Aleksejev ning vallavolikogu esimees Heiki Sarapuu.
Foto: Eino Mutso

Vahvad tähtpäevad Laululinnu lasteaias

Kuigi väljas on juba kena kevadilm, meenutame tänases loos talviseid tegemisi Laululinnu lasteaias. Jaanuari- ja veebruarikuu olid väikestel põnnidel täis vahvaid üritusi. Lisaks igapäevategemistele tähistasime üheskoos uue loomaasta algust, sõbrapäeva, vastlapäeva ja muidugi Eesti Vabariigi 97. sünnipäeva.

Väga värvikirev seltskond kogunes lasteaia saali 30. jaanuaril. Laste etendatud koerad, kassid, hiired, jänesed, tibupojad ja lambad palusid üheskoos hobust, et ta oma valitsemiskepi järgnevaks aastaks just neile loovutaks. Hobune oli aga üsna kangekaelne ja nõudis loomadelt tõestust, et nemad on sama osavad kui tema. Muidugi ei jäänud keegi hätta! Hobune pidi tunnistama tibupoegade nobedust, kutsude osavust, kiisude värvitundmisoskust, hiirte ja jäneste väledust ning lammaste määgimisoskust! Peagi mõistis ka Hobune, et maailmas on palju teisi tublisid loomi. Nii otsustaski Hobune seekord teatepulga edasi anda lammastele. Kõik loomad olid otsusega nõus ning üheskoos tantsiti veel mitu vahvat tantsu. Aitäh kõikidele vanematele, kes laste kostümeerimisega nii palju vaeva olid näinud!

Veebruarikuus oli mitmeid tähtpäevi.

Nii mõnedki tõelised sõbrad võivad pärineda just lasteaiapäevilt. Päev päeva järel külg külje kõrval mängides ja toimetades leitakse sõpru, kes teevad alati päeva rõõmsamaks! Sõbrapäeva eel tähistasid kõik rühmad seda toredat päeva omamoodi – kes valmistas kaardikesi, kes jagas kingitusi, kes tõi sõpradele maiustusi. Üheskoos räägiti sõprusest, lauldi ja tantsiti. Mõned rühmad külastasid naabreid (seal on ju alati huvitavamad mängud) ning suuremad lapsed külastasid suisa kõiki Laululinnu lasteaia rühmi.

Vastlapäevaks jagus õnneks lund veel nii palju, et nautida kelgurõõme. Liikumisõpetaja Karl oli lastele välja mõelnud mitmeid jõudu ja osavust nõudvaid ülesandeid. Kõige vahvam oli kelgul iseenda tõmbamine mööda köit. Põsed ringirahmeldamisest kenasti punased, suundusid lapsed tuppa hernesuppi ja vastlakuklit sööma. Uni oli sel päeval eriti magus...

Peagi jõudis kätte ka tähtis pidupäev – kodumaa sünnipäev. Paljud lapsed olid aktusele tulnud rahvuslikus või sini-must-valges riietuses. Aktus oli igaga tähtsa pidupäeva vääriline! Kõik lapsed said sel päeval laulda ja tantsida kodumaale. Lisaks võisime nautida rahvatantsurühma „Laululind“ kauneid ja hingeminevaid tantse. Paljudes rühmades valmistasid lapsed juba hommikul õpetajate abiga maitsva küpsisetordi. Seega ei pidanud kokatädid magustoidu valmistamisega enam vaeva nägema.

Kui vastlapäeval on mägi liialt libe, võib kõie abil saada täitsa omapärase pika liu.

Veebruari lõpus külastasid TÜ arstiteaduskonna tudengid Kaisukaruhaigla projekti raames Kuldnokkade, Ööbikute, Lõokeste ja Pääsukeste rühma lapsi. Lastega vesteldi arsti juures käimisest. Vestlusringi lõppedes avati haigla kaisukarudele ja iga laps sai viia oma haige karu arsti juurde. Karud arsti ei karda ja kõik said mänguhoos terveks. Täname tudengeid, kes vähendasid lastel arsti juures käimise hirme.

Laululinnu lasteaed on alati siginat-saginat täis. Peagi ootavad ees uued tähtpäevad ja üritused. Tore, et just lasteaed on selline koht, kust väike ilmakodanik saab oma esimesed teadmised erinevatest tähtpäevadest!

ELERI RAJU,
Leevikeste rühma õpetaja

Tänane Rüblik uurib ajalugu

EHA LOKKO, rühmaõpetaja

Algus 2014.a detsembrikuu „Olevikus“

Ema ja isa käisid linnas tööl ja tulid maale ainult nädalavahetustel koos noorema õe ja vennaga. Nemad olid veel nii väikesed, et neid pidin alati valvama, mängida koos ei saanud. Minu noorem õde ja vend elasid linnas teise vanaema ja vanaisa juures. Mängisin enamuse ajast metsas. Ehitasime sinna ilusa onni pajuvitstest. Sinna mahtusime mitmekesi sisse. Onnis olid lauad ja toolid, mille tegime samblast. Toidunõudeks olid klaaspurgid või alusjupid ning toiduks käbid, okkad, metsamarjad. Vanaisa ehitas meile onni juurde ka uhke kiige.“

Nii üksi kui ka omaealiste lastega mängiti enamasti õues. „Ei mäleta, et oleksin väga üksinda mänginud. Ega meil tol ajal mänguasju olnudki. Pabernukud, loomadeks käbid, puupulgad, rohukõrred, kanasuled. Nendega mängisime kodu.“ Mängiti ka liivahunnikutes, isa või vanaisa ehitatud veoautodega, millele laaditi liiva puidust kühvliga. Lapsed matkisid oma mängudes täiskasvanute igapäevategemisi ja abistasid talutöödes. „Tihti käisid mäng ja töö käsikäes. Ema ise õmbles, nii saime riideribasid. Talvel kedrati lõnga ja kooti kangast, nii saime lõngajuppe. Käisime vanematega kütteks metsa alt kuivanud oksi ja käbisid korjamas, suvel marjul ja seenel. Üldse tuli lastel kõikidel talutöödel kaasa lüüa.“ Täiskasvanutel oli vähe aega lastega koos mängida, pigem võtsid nad lapsed töö juurde kaasa. „Vanaemal ei olnud aega meiega mängida, sest meil olid loomad... Vanaema oli postiljon ja vedas hobusega posti laiali. Nii mõnigi kord võttis ta meid kaasa.“ Osades peredes mängiti lauamänge: kabet, nippi ja täringumänge; õpetati paberi voltimist.

Omaealised lapsed mängisid koos kõige rohkem pallimänge, käisid koos karjas, metsas. „Üks väga tore koht mängimiseks oli heinaküün või lakk. Kõrge vilja sees oli tore peitust mängida.“ Ka see põlvkond nautis luuremänge, nimetati ka sõjamängu.

Oma väheseid mänguasju mäletavad praegused vanavanemad hästi. „Väike, 20 cm kõrgune must värvitud puust hobune. See oli ainuke poe-mänguasi, ristiisa kingitus.“ „Oli üks tselluloidist suur nuku, vineerist ja lilledega kaunistatud nukumööbel, 2-3 lasteraamatut. Olime sõjapõgenikud Narvast. Elu tuli alustada tühjas majas.“ „Meile osteti vahel harva ka raamatuid. Mäletan „Pöial-Liisit“ ja „Vaat, mis juhtus.” Küll olid ilusad pildid!“ „Päris poest ostetud mänguasjadest mäletan vaid ühte kollast pruunide triipudega tiigrikutsut, mis oli tugevast plastikust. Küll ma olin kurb, kui vend selle katki tegi. Hoidsin neid katkiseid tükke väga kaua alles.“ „Selliseid poest ostetud mänguasju meil ei olnudki. Vanemale õele tõi üks sugulane Moskvast suure papist nuku ja nukuriided. Selle järgi tegime need omale ka. Siis oli veel üks vanaisa enda tehtud kiikhobu. Ka värvipliiatsid osteti meile.“ Nukud olid lihtsad või polnudki neid, aga nukumängud said pabernukkudega ikkagi mängitud. Sageli olid need omajoonistatud kleitidega nukud tüdrukute lemmikmänguasjad. Lemmikleludena nimetati ka isa ehitatud veoautot, kolmerattalist jalgratast, hobust, palli ja elusat koera.

Neli vanavanemat ei osanudki endale midagi soovida, sest „… mänguasjapoes ma emaga ei käinud“. Kolm vanaema igatsesid endale „kaunist lokkis juustega nukku“. Kahele neist jäigi see unistuseks. Jalgratas ja nukumööbel saadi mitmel juhul hiljem enda kõplamistöödel teenitud raha eest.

Valdavalt õues mängides oligi mänguvahendiks looduslik materjal. „Peamiselt sai mängitud kodu ja kõik mänguks vajaliku leidsime metsast“. Olmeesemed olid mängudes väärtuslikud. „Suurim varandus oli kaks klaasist tühja kreemipurki, millel oli isegi lõhna säilinud. Saime kordamööda mängida.“ „Siis oli meil kodus üks postkaartide kast, mida lubati siis vaadata, kui olid haige või millegipärast väga kurb. „Mängiti omatehtud mänguasjade, riidelappide ja nööpidega.“

Järgneb...

„Kodu maitsed“ Eesti Põllumajandusmuuseumis

Koduste toiduretseptide kogumise võistlus

Kaasaja elutempo määrab suuresti meie igapäevaelu rütmi. Teatavasti on alati kiire ning iga minut arvel. Kodus valmistatud toidule pakuvad alternatiivi arvukad söögikohad, kaupluste kulinaarialettidelt ja poolfabrikaatideriiuleilt leitav aitab oluliselt kokku hoida perenaise aega. Seda suurem on äratundmisrõõm, kui mõnes turismitalus pakutakse magustoiduks näiteks lumepallisuppi või küllatulnud sõbranna kraamib kotist välja omavalmistatud pirukad.

Eesti Põllumajandusmuuseum kutsub üles aega maha võtma ning tegema mõttes nostalgilist meenutusretke lapsepõlve, kus ema toimetas hubases koduköögis ning valmistas perele head-paremat. Pange oma mälestused kirja ja saatke Eesti Põllumajandusmuuseumile.

Palun valige oma mälestustest välja kuni **5 märgilist toitu**, mis olid Teie peres olulised ning mida ikka veel aeg-ajalt valmistate või mida kõige enam taga igatsete. Pange nende toitude retseptid kirja, lisage andmed retsepti kasutusaja ja toidu valmistaja kohta ning saatke Põllumajandusmuuseumile. Samuti selgitage, kuidas retsept välja kujunes, miks see toit on Teile oluline, millised traditsioonid on sellega seotud, milline koht on sel Teie pere toidulaual praegu jms. Tore, kui Teil on lisada ka vanu fotosid toiduvalmistamisest või kaetud (peo) laudadest; fotodele lisage sellel oleva sündmuse kirjeldus, aeg ja koht, võimalusel ka fotograafi nimi.

Võistlustööle palume Teil lisada oma nimi, sünniaasta ja kontaktandmed.

Teie saadetist ootame Eesti Põllumajandusmuuseumisse **30. aprilliks 2015** aadressil Pargi 4, Ülenurme 61714, Tartu maakond või e-postiga ell.vahtramae@epm.ee.

Kogutud materjal säilitatakse Eesti Põllumajandusmuuseumis.

Hinnatakse:

- retsepti järgi valmistatud toidu maitset;
- retseptile lisatud lugusid;
- võistlustöö terviklikkust ja ajastukohasust.

Muuseumi perenaine valmistab Teie saadetud retsepti järgi toidu, mida saavad süüa ja hinnata kõik soovijad. Teavet, millal Teie kodumaitseline roog on muuseumi menüüs, ning retseptivõistluse kaastööde pingereast saab lugeda meie kodulehelt www.epm.ee.

Täiendav info:
Ell Vahtramäelt telefonil 738 3817 või e-postiga aadressil ell.vahtramae@epm.ee;
Liivi Sinirohtilt telefonil 738 3823 või e-postiga aadressil liivi.siniroht@epm.ee.

Vormistamise juhend kodulehel: www.epm.ee/kodu-maitsed.

Eesti Põllumajandusmuuseum ärgitab joonistama!

Joonistusvõistlus lasteaialastele ja algklassiõpilastele „Pehmed lambad, kenad kitsed“

Lambad on vahvad ja armsad loomad, neilt saab pehmet villa, et kududa sooje kampsuneid, sokke ja käpikuid. Kitsekesed annavad meile aga maitsvat ja tervislikku piima. Käesolev aastagi on pühendatud lambale või kitsele.

Eesti Põllumajandusmuuseum kuulutab sel kevadel lasteaialastele ja algklassiõpilastele välja joonistusvõistluse „Pehmed lambad, kenad kitsed“. Joonista meile pilt oma kogemustest nende loomadega kohtumisest või siis oma unistuste lambast-kitsest.

Saada või too oma töö hiljemalt 14. aprilliks k.a aadressile
Eesti Põllumajandusmuuseum
Pargi 4, Ülenurme 61714, Tartumaa.

Juurde märgi kindlasti oma nimi, kool ja klass või lasteaed ning kontaktandmed.

Tööde juures hinnatakse
* töö kunstilist taset;
* töö originaalsust;
* pildi vastavust teemale;
* töö tehnilist teostust.

Osaleja annab esitatud pildiga konkursi korraldajale üle õigused seda pilti avalikus ruumis tasuta kasutada: avaldada veebis, trükistes, panna välja näitustel.

Konkursile esitatud töid tagasi ei saadeta. Soovi korral võib pärast tulemuste teadasaamist ja näitusel osalemist oma pildile ise järele tulla aadressil Eesti Põllumajandusmuuseumi.

Parimad tööd selgitab välja žürii, kelle hulka kuuluvad muuseumi esindajad, pedagoogid ja kunstnikud. Parimatele jagame auhindu. Konkursile laekunud töödest koostame väljapaneku.

Konkursi lõpetamine ja väljapaneku avamine toimub 23. aprillil muuseumi jüripäeva-üritusel.

Informatsioon konkursi kohta:
tel 738 3819, 5373 7124,
e-posti aadressil kerle.arula@epm.ee.

KATRIN VASK,
EPM kommunikatsiooni- ja turundusjuht,
tel 738 3821, 5348 2682

Hajaasustuse programmi taotlusvoor

Tartu maakonna 2015. aasta hajaasustuse programmi taotlusvoor on avatud 18. märtsist kuni 18. maini k.a.

Ülenurme valla kontaktisik
Kristi Kull,
tel 750 2512,
kristi.kull@ylenurm.ee

TARTU MAAVALITSUS

MAAVANEMA KORRALDUS

11.03.2015 nr 1-1/152

Hajaasustuse programmi 2015. aasta taotlusvooru avatuks kuulutamine

Võttes aluseks Vabariigi Valitsuse seaduse § 84 punkti 16 ja siseministri 20.02.2015 käskkirja nr 1-3/46 „Hajaasustuse programmi 2015. a programmdokument“ punktid 9.1 ja 18.5:

1. Kuulutada avatuks hajaasustuse programmi 2015. aasta taotlusvoor Alatskivi, Haaslava, Kambja, Konguta, Laeva, Luunja, Mäksa, Meeksi, Nõo, Puhja, Rannu, Rõngu, Tartu, Tähtvere, Vara, Võnnu ja Ülenurme vallas alates 18. märtsist 2015.

2. Määrata taotluste esitamise tähtpäevaks 18. mai 2015.

3. Teade taotlusvooru avamise kohta avaldada Tartu Maavalitsuse veebilehel ja ajalehes Tartu Postimees.

4. Hajaasustuse programmis osalevatel kohalikel omavalitsustel avaldada teade taotlusvooru avamise kohta valla veebilehel ja võimaluse korral vallalehes. Programmis osalevatel kohalikel omavalitsustel lähtuda edasises tegevuses siseministri käskkirjaga kinnitatud programmdokumendist.

allkirjastatud digitaalselt

Reno Laidre
maavanem

Noortekeskuse noored oma esimeses noortevahetuses Soomes

Teele asusid 22.veebruari hommikul 12 noort Ülenurmest – Mihkel Mariusz Jezierski, Rasmus Vahelaan, Kristin Lovjägin, Jan Keron Kalm, Anett Kreinin, Toomas Samuel Silbaum, Kadri Talmeister, Kelli Möksi, Elisabeth Tischler, Marianne Tamm, Roosi Kann, Jane-Mai Dubolazov ning kolm grupijuhti – Kaisa Alliksaar, Jonna Sild ja Triin Lääne. Sõitsime Uurainenisse, Kesk-Soome, hinges ootusärevus ja kerge hirm uue keskkonna ning keele ees.

Põnevusega sõitsime MTÜ Õnnemaa ja 4H-Uuraineni koostöös valminud rahvusvahelisele noortevahetusele "*Today's Youth, Tomorrow's Leaders*", mis on saanud rahastuse Erasmus+: Euroopa Noored programmilt. Soomes toimus esimene noorte kohtumine ning teemaks oli noorte omavaheline suhtlus, kultuuridega tutvumine ning ettevalmistus järgmiseks projektiks, mis leiab aset juba augustis, Ülenurmes.

Pika reisimise lõpuks jõudsime kõik õnnelikult pärale – Marjoniemi majutuskohta, kus saime jagada tüdrukud ja poisid nende tubadesse. Kell oli juba palju, kuid otsustasime siiski tutvumismängud veel ära teha, et noored end tubades mugavamalt tunneks. Järgmist päeva alustasime reeglite, hirmude ja ootuste kirjapanemisega ning jätaksime nime- ja meeskonnatöömängudega, hiljem tegime põgusalt tutvust ka Noortepassiga, mis annab võimaluse osalejatele panna kirja projektis õpitu.

Järgmistel päevadel toimusid erinevaid töötoad, mängud, tegevused nii sees kui ka väljas – külastasime lähimat linna Jyväskylä, Uuraineni vallamaja, mängisime Megazones, pidasime maha fotojahi, vaatasime filmi, osalesime noortevahetuse olümpial, mängisime mänge, mille noored olid ette valmistanud, kuulasime presentatsioone Uuraineni ja Ülenurme kohta. Meie päevaplaanidest ei jäänud välja ka ühine lõpupidu ning saun ja suplus jääaugus, mis oli paljudele esmakordne kogemus.

Nüüd taastume kogetud emotsioonidest ning alustame vapralt noortevahetuse planeerimist Eestis. Samad noored, võimas kogemus, kuid erinev koht ja teema ootavad kõiki peagi!

KAISA ALLIKSAAR,
MTÜ Õnnemaa noorsootöötaja

Lõbus reisiseltskond
Foto: Kaisa Alliksaar

Tasub teada!

Eestis rakendus üle-eestiline üks ja ainus hädaabinumber 112.

Veebruarikuust on Eestis üks hädaabinumber 112, millelt saab kutsuda nii kiirabi, päästet kui ka politseid.

Vana number 110 jääb töösse ning need kõned suunatakse automaatselt Häirekeskusse.

Hädaabinumbrile vastaja ütleb: „Häirekeskus, mis juhtus".

Kõikvõimalikud infokõned ja päringud saab esitada PPA infotelefonil 612 3000, seitse päeva nädalas kella 8–19.

Mis muutub?

Abi kutsuda on lihtsam. Kriitilises olukorras on inimesel vaja meeles pidada vaid ühte hädaabinumbrit 112. Õnnetuses ei kulu aega mõtlemisele, millist abi ja milliselt numbrilt kutsuda. Ei pea tegema mitut kõnet erinevatel numbritel, kui on vaja appi näiteks kiirabi ja politseid. Ühel numbril 112 ja ühe kõnega saab kutsuda kõiki abiosutajaid – kiirabi, päästjaid ja politseid või vajadusel mitut abiosutajat korraga.

Kõnele vastatakse kiiremini. Numbril 112 vastab Häirekeskus igale hädaabikõnele ükskõik millisest Eestimaa paigast kiiresti. Numbril 112 ei ole tavaolukorras ootejärjekorda, sest töötab kõnede ülevoolu süsteem – kõnele vastab esimene vaba päästekorraldaja ükskõik millises Häirekeskuse piirkondlikus keskuses. Hädasolija ei pea liinilepääsu ootama kiiret abi vajades, mil iga sekund võib maksta elu.

Abivajaja asukoht määratakse täpsemini. Numbril 112 positsioneerib Häirekeskus helistaja asukoha kohe kõne ajal uue töövahendi – geoinfosüsteemi digikaardil. Lauatelefonilt helistaja asukohta näeb päästekorraldaja aadressi täpsusega, mobiiltelefonilt helistajat piirkonna täpsusega. Helistaja lisainfot ja digikaardi otsinguvõimalusi kasutades määrab päästekorraldaja abivajaja võimalikult täpse asukoha.

Infovahetus ja abi saatmine kiireneb. Kõigis neljas Häirekeskuse piirkondlikus keskuses töötavad nüüd ühises töösaalis koos Häirekeskuse päästekorraldajad, kes võtavad vastu kõik hädaabikõned ja saadavad välja kiirabi ja päästjad ning politseiametnikud, kes saadavad sündmuskohale politseijõud. Komplekskutsetele saab kiiremini saata kõik vajalikud jõud.

Operatiivressursse kasutatakse otstarbekamalt. Parem ja kiirem infovahetus ühises inforuumis, täpsem ja kvaliteetsem abivajaduse väljaselgitamine, suurenev meeskonnatunne ja koostöö Häirekeskuse ühises töösaalis – kõik see muudab appisõitva ressursi kasutamise asjakohasemaks. Näiteks kui pääste või kiirabi jõuab enne politseid sündmuskohale ja selgub, et politseid ei olegi vaja (näiteks abivajaja on lahkunud või viidud haiglasse), annab Häirekeskus kohe tagasiside politseile, kes annulleerib patrulli väljakutse. Sama skeem toimib vastupidiselt, kui politseipatrull jõuab enne kiirabi või päästet sündmuskohale.

Info edastas
KAJA SUUR,
Tartumaa konstaablijaoskonna piirkonnavanem

Tartumaa sõidukaardid vahetatakse ühiskaardi vastu

Alates 1. aprillist 2015 kaotavad kehtivuse Tartumaa sõidukaardid, mis asendatakse laiemaid võimalusi pakkuva ühiskaardi vastu. Kaarte hakatakse ümber vahetama alates 1. aprillist ja kuu lõpuni on vahetus tasuta.

Ühiskaart annab Tartumaa avalikel bussiliinidel samuti soodustust 5% piletihinnast ning võimaldab sõidu eest arveldada sularahata. Lisaks saab ühiskaardiga tasuda erinevate partnerettevõtete teenuste eest ning maksta sõidu eest teiste ühiskaarti kasutavate piirkondade ühissõidukites.

Sõiduõiguse tekkimiseks tuleb ühiskaardile laadida vajalik rahasumma, mida saab teha ühiskaardi müügipunktides, internetipangast ning mobiil- või lauatelefoniga. Täpsed juhised on väljas portaali pilet.ee alajaotuses „Kuidas osta“. Raha saab ühiskaardile laadida ka bussijuhi juures.

Isikustatud sõidukaartide rahajääk kantakse ühiskaardile üle, kuid alles 10 päeva jooksul alates vahetusest. Seetõttu palutakse reisijatel aprilli esimesteks päevadeks uuele kaardile kindlasti raha laadida, et omale sõiduõigus tagada. Bussijuhi juures laadides on miinimumsumma 10 eurot. Isikustamata sõidukaardi rahalist jääki ühiskaardile üle kanda võimalik ei ole.

Isikustatud sõidukaarte saab vahetada järgmistes kohtades:

*Go Bus*i Tartumaa bussides,

Tartu bussijaamas,

*Go Bus*i Tartu piirkonna kontoris (Ringtee 25, tuba 207, E-R kell 9–15.45),

Elva Matkakeskuses (Elva raudteejaam, E–R kell 9–18, L 10–16, P 10–15).

Isikustamata sõidukaarte saab vahetada *Go Bus*i Tartu piirkonna kontoris.

Bussides sularahata ning 5% soodustusega sõitmiseks ühiskaarti isikustama ei pea. Isikustamine annab võimaluse kasutada isikule määratud täiendavaid sõidusoodustusi, näiteks õpilastele ning pensionäridele ette nähtud sõidusoodustusi. Lisaks võimaldab isikuga sidumine ühiskaardil olevat rahalist jääki teisele ühiskaardile üle kanda, näiteks kadumise korral.

Tartus müüakse ühiskaarte Eesti Posti Raadi, Eedeni, Räni, Kesklinna ja Ringtee postkontorites ning Tartu Lõunakeskuse ning Tartu Rebase Rimis. Müügipunktide nimekiri võib täieneda. Täpne ülevaade portaalis pilet.ee. Lisaks müüakse ühiskaarte *Go Bus*i bussides ning *Go Bus*i Tartu piirkonna kontoris. Ühiskaardi tavahind on 2 eurot.

Tartumaa avalikel bussiliinidel toimivad alates 1. aprillist 2015 maksevahendina kõik Eestis kasutusel olevad elektroonilised kontaktivabad ühiskaardid: *Go Bus*i ühiskaart, Ridango ühiskaart, Tallinna ja Harjumaa ühiskaart ja ATKO Kohtla-Järve ühiskaart.

Ühiskaardi ostmise, laadimise, isikustamise ja muude võimalustega saab lähemalt tutvuda ühiskaardi portaalis pilet.ee ning Tartumaa avalikke bussiliine teenindava ASi *GoBus* kodulehel www.gobus.ee. *Go Bus*i infotelefoni number on 12012.

Eesti üks suuremaid bussiettevõtteid AS *GoBus* teenindab reisijaid kommertsalustel Tallinna-Rakvere, Tallinna-Pärnu, Tallinna-Kuressaare, Tallinna-Kärdla, Tallinna-Haapsalu, Tartu-Rakvere ja Tartu-Pärnu kaugliinidel ning riikliku tellimuse alusel Saare-, Tartu-, Lääne-Viru-, Valga- ja Põlvamaal ning Pärnu linnas. Ühtlasi korraldab AS *GoBus* tellimusvedusid nii Eestis kui välisriikides. Ettevõte kuulub turismi- ja transpordiettevõtteid koondavasse kontserni AS *Go Group*.

Lisainfo: Ervin Nõmme, ASi *GoBus* Lõuna piirkonna teenindusdirektor, tel 631 0284, ervin.nomme@go.ee.

KERSTI GORSTOV,
ASi Go Group kommunikatsioonijuht,
tel 5550 5444,
kersti.gorstov@go.ee

Et kodu oleks igaühe kindlus!

Möödunud aastal sai Eestis tulekahjus kannatada või hävis ligi 1000 kodu, tulekahjudes sai surma 54 inimest, neist 45 hukkus kodus. Peamisteks tulekahjude tekkepõhjusteks olid hooletus lahtise tulega, hooldamata küttesüsteem või selle vale kasutamine, rikked elektrisüsteemis või -seadmetes ja suitsetamine. Lõuna päästekeskuse päästjad ja Lõuna-Eesti vabatahtlikud päästjad nõustavad elanikke nende kodudes, et nii seal tuleohutust parandada.

Eelmisel aastal käisid päästjad tuleõnnetuste ennetamiseks nõu andmas enam kui 2400 Lõuna-Eesti kodus. Elanike tuleohutusnõustamine päästekomando väljasõidupiirkonnas oli päästjate jaoks uus asi. Õigete kodudeni jõudmisel tehti koostööd kohaliku omavalitsusega, kus omakandi inimesi kõige paremini tuntakse. Nõustamisi alustati peredest, kellel raskusi toimetulekuga ning ohutusinfo saamine raskem.

Kodus me ohte ei märka

Sageli ei märgata enda tuleohtlikke käitumisharjumusi, mis kasvatab õnnetuste juhtumise riske. Igapäevaselt ei pruugi me märgata, kuidas laguneb kütteseade, kuhu või kuidas ladustame puid ja prügi, kas suitsuandur on õigesti paigaldatud, kuhu oma suitsukoni kustutame või missuguses olukorras on meie elektrijuhtmed ning -seadmed. Päästja kui kodutuleohutuse nõustaja ning oma ala spetsialist aitab kõrvaltvaataja pilguga ohud üles leida ning pakub neile lahendusi.

Raha projektidest

Paraku on kodukülastusi ja nõustamist tegevad päästjad mõnikord sunnitud möönma, et tuleohtu kodus on keeruline vähendada, kuna kütteseadme remont või elektrisüsteemi parandamine on pererahvale liiga kallis. Võrumaalt Rõugest sai alguse toimetulekuraskustes elanike kütteseadmete projektipõhine parandamine. Selleks panid päästeamet, omavalitsus ning mittetulundusühing seljad kokku. Üldjuhul kirjutas mittetulundusühing raha saamiseks projekti, elaniku omarahastuse osa andis omavalitsus ja projekti teostamiseks eraldas raha päästeamet. Lisaks Rõugele läks sarnane tegevus eelmisel aastal käima ka Valga maakonnas Otepää vallas, kus projektipõhiselt parandati kümned lagunenud ja ohtlikud kütteseadmed.

Kokkuvõte 2014. aasta tuleohutusnõustamistest

Peab tunnistama, et meie kodudes on ohukohti päris palju. Külastatud kodudest 540 kodus suitsetati eluruumides ning ligi pooltes nendest puudus ka tulekahjust varakult teada andev suitsuandur või oli anduri patarei tühi. Suitsuanduri puudumise või tühja patareiga või sootuks ilma patareita anduri leidsid päästjad kokku 913 korral kõigist 2400 külastatud kodust. Tuleohtlike vanade elektrijuhtmetega või -seadmetega kodusid oli päästjate hinnangul üle 320. 173 kodus oli kütteseadme kasutamisviis tuleohtlik või olid küttesüsteemi erinevad osad katkised ning hooldamata.

Kodutuleohutuse nõustamine 2015

Sel aastal viivad kodude nõustamisi läbi nii kutselised kui vabatahtlikud päästjad. Kontrollitakse suitsuanduri olemasolu; tehakse kindlaks, milline on suitsuanduri parim koht eluruumides ning kui see on olemasolevast paigalduskohast erinev, siis tõstetakse seade elaniku nõusolekul paremasse kohta ümber. Vajadusel antakse soovitus lisaanduri panemiseks, et kodust ohutust veelgi tõsta. Kodunõustajad hindavad elektri- ja kütteseadmete korrasolekut ning selgitavad lahtise tule kasutamise ohutusnõudeid. Veel annavad vabatahtlikud ja kutselised päästjad praktilist nõu, milline on tuleõnnetusel õige tegutsemine. Kodukülastuse läbiviijad tunneb ära päästeameti eraldusmärkidega riietuse ning esitatava töötõendi järgi, mille kehtivust on võimalik kontrollida päästeala infotelefonilt 1524. Kodukülastused lepitakse eelnevalt kokku ning need on elanikele tasuta.

Päästeamet soovib elanike turvalisuse tasemelt jõuda aastaks 2025 järele teistele Põhjamaadele ja seda saavutame ainult iga Eesti inimese ehk igaühe kaasabil!

Erki Remmelkoor,
Päästeameti Lõuna päästekeskuse ennetustöö büroo juhataja

Õpime puitmööbli restaureerimist!

Mineviku kohalolu meenutavate, väärtuste ja tähendustega seotud vanade esemete kordategemine on saanud paljude inimese huviks ja hobiks.

ERMi konservaator Indrek Tirruli sõnul võib vana puiteseme restaureerimisel eristada kahte eesmärki – kas taastada aegadetagune „uus“ või säilitada eseme päevinäinud identiteet, jättes tema minevikust alles kõik olulised tähendused, kaasa arvatud kriimustused, vigastused ja sissesööbinud mustuse.

Selgutusi jagab ERMi konsrvaator Indrek Tirruli.

Hetkel moesoleva suundumuse sisuks ongi säilitamine ja konserveerimine: nii vähe kui võimalik ja nii palju kui vajalik. See tähendab, et liivapaber läheb käiku alles pärast seda, kui on katsetatud spetsiaalsete vahenditega pesemist. Värskendamiseks sageli sellest piisabki. Järgnevad vahatamine, õlitamine või lakkimine.

Indrek Tirrul on Eesti Konservaatorite Ühingu liige ja omab 25-aastast puidu restaureerimise kogemust. „Kes on ühe eseme restaureerida toonud, tuleb jälle ja soovitab sõpradelegi,“ sõnab ta. Lakast leitud või laadalt ostetud vanadest puitesemetest võib saada unikaalse kingituse või põneva mööbli noore pere elamisse. Paraku on restaureerimine aeganõudev ja nii võib meistrilt tellitud töö hind ületada mitmekordselt uute mööblitükkide hindu poes. „Aga ilu on ajatu ja kõik, mis on parima tahtmisega, kunstina tehtud, köidab!“ õhkab Tirrul.

Et armsaks saanud pärand võiks saada uue elu ja hingamise, korraldab Tartu Kutsehariduskeskus puitmööbli restaureerimise kursuse. Kursus algab 10. aprillil ja kestab kokku 40 tundi. Kursusele kaasa võetud toolid, lauad, kummutid ja kapiuksed saavad tagasi oma ehtsa väljanägemise ja ajastule sobiliku viimistluse. Töö on sobilik nii puutöö oskajatele kui ka tundliku käega hakkajatele naistele. Kursuse otsese eesmärgi – õpetuse, kuidas vana mööbliga käituda ja ise oma tarkusest tehtavaid vigu vältida – kõrval saavad kursuslased laiema silmaringi ja avarama mõttemaailma, lubab Tirrul.

Kursuse korraldusega saab tutvuda Tartu Kutsehariduskeskuse koolitus- ja nõustamiskeskuse kodulehel www.khk.ee/koolitus.

MARGE PALM,
Tartu Kutsehariduskeskuse koolitus- ja nõustamiskeskuse turundusjuht

Naabrivalve – hooli, märka, reageeri

Hiljuti allkirjastati neljapoolne leping vallavalitsuse, politsei, Eesti Naabrivalve ja naabrivalvega liitujate vahel Ülenurme vallas Uuetoa naabrivalve piirkonna moodustamiseks. Liitujateks oli 48 majapidamist.

Sektori vanema Märt Saare sõnul jõuti ühisaruteludes külaelanikega järeldusele, et oleks mõttekas tugevdada turvaolukorda külas. Kaasa aitasid sellele otsusele ka mõningad vargused majapidamistes. Ülenurme vallas on nüüd 9 naabrivalve sektorit 207 liitujaga. Lisaboonuseks on Eesti Naabrivalve liikumisega kaasnev ühtekuuluvustunne ja ühise tegutsemise rõõm. Naabrivalve sildid annavad teada, et piirkonna inimesed suhtlevad omavahel ja hoolivad üksteisest. Naabrivalvega liitumine on odavaim turvalisuse tõstmise viis.

Kui Sina aitad naabrit, aitab tema Sind.

Naabrivalvega liitumisest huvitujad leiavad ka vajalikku infot MTÜ Eesti Naabrivalve kodulehelt www.naabrivalve.ee.

JÜRI SIIM,
Eesti Naabrivalve maakondlik arendusjuht

Ülenurme laskur võistles Euroopa meistrivõistlustel

Esmakursusel arstiteadust õppiv Anette Caroline Kõre osales 2.- 4. märtsini Hollandis Arnhemis kolmandat korda EM-võistlustel. Eestist oli naisjuunioride õhupüssiharjutuses tulejoonel veel narvalanna Darja Nikolajeva. Meie neidude tagajärjed õhupüssis – Darja Nikolajeva 398,7 (täisarvseeriad kokku 380) ja Anette Caroline Kõre 397,7 (täisarvseeriad kokku 379) jätsid nad 64. ja 65. kohale. Finaali võitis ungarlanna Lalita Gaspar ümberlaskmisega Suurbritannia esindaja Seonaid Mcintosh vastu. Mõlema neiu tulemused olid paremad kui varasematel aastatel ja kohtki parem, kuid Euroopa tase on sellel hinnatud olümpialaskealal juba kord selline. Juunioride tase ei ole oluliselt madalam naiste põhiklassist. Paremad neiud oleksid võimaluse korral medalinõudlejad ka naiste hulgas. Anette võistlust toetasid rahaliselt Kaitseliit, Kultuurkapitali Tartumaa ekspertgrupp, Ülenurme GSK ja noore laskuri vanemad.

AIVO ROONURM,
laskmistreener

Foto: Internetist

Laskuritele hõbemedal ja teisi häid tulemusi

Oleme harjunud, et valla noored laskurid on viimastel aastatel toonud koju Eesti noorte ja juunioride meistrivõistlustelt igal aastal mitu medalit. Enamasti on medalivõidud ja paremad kohad saadud suvisel tulirelvade hooajal. Tänavune aasta algas aga kohe väga eduka esinemisega kuni 20-aastaste Eesti parimate õhkrelvadest laskurite selgitamisel.

Laupäeval, 24. jaanuaril Raplas peetud Eesti juunioride meistrivõistlustel laskmises osales meilt neli laskurit. Ei mäletagi, et korraga oleks meilt finaalidesse 8 parema laskuri sekka saanud 3 Ülenurme GSK laskurit, lisaks veel ka neljanda noorlaskuri isikliku rekordi oluline parandamine.

Kvalifikatsioonivõistluste parima tulemuse laskis jälle väga heasse vormi tõusnud Anette Caroline Kõre – 406,4 silma. Meie paremuselt teine püssineiu Kadri Irdt tegi 392,4 ja kõrvalalal võistelnud Kairi-Liis Roonurm 365,8. Kõik isiklike rekorditega! Kohad siis vastavalt 1., 6. ja 16. Finaalis, kus kõik algab uuesti nullist, on parimatel võimalik lasta veel 20 lasku, seal läks Anette Carolinest üks narvalanna vaid 0,7 silmaga mööda. Kadri suutis oma kohta aga parandada. Lõplikud tulemused – Anette Carolinele hõbemedal ja Kadrile 5. koht.

Oma põhialal, neidude püstoliharjutuses, kordas Kairi-Liis isiklikku rekordit 349 ja lõpetas kvalifikatsiooni kuuendana. Tüdrukute püstolifinaali ehk kaheksa parema sekka pääses ta esmakordselt. Finaalis lastes möödus ta veel ühest konkurendist ja tõusis lõplikult samuti 5. kohale. Endast kuni 6 aastat vanemate neidudega konkureerides parimate sekka jõudmine on 14-aastasele Kairi-Liisile tähelepanuväärne saavutus.

Poiste püssivõistlusel laskis elu parima tulemuse samuti vaid 14-aastane Lauri Lopp. 528 silmaga olulise isikliku tippmargi parandamise tasuks 16. koht.

Järgmisel päeval samas Sadolini spordihoones peetud Raplamaa auhinnavõistlusel parandasid Anette Caroline ja Kadri veelgi isiklikke rekordeid. Seekord naiste arvestuses osaledes olid tulemused vastavalt 408,6 ja 397,8 silma. Naiste finaalis oli koguni kolm meie valla neidu. Lisaks ka Tuuli Kübarsepp – 399,2. Lõplikud kohad olid järgmised: Anette Caroline 4., Tuuli 6. ja Kadri 7. koht.

Meeste samal alal tegi viimase paari aasta parima tulemuse Marko Aigro – 593,5 silma, finaalis tuli aga leppida 7. kohaga. Lauri Lopp parandas seekord 40-lasulise harjutuse isiklikku rekordit – 362,9 ja sai poiste seas 3. koha. Kairi-Liis võitis tüdrukute püstolivõistlusel teise auhinna 345 silmaga. Naiste seas andis see 11. koha.

Kolm nädalat hiljem, sõbrapäeval peeti Narvas samadel aladel Eesti meistrivõistlused. Lõppvõistlustele kutsuti kvalifikatsioonivõistluste põhjal neljas võistlusklassis kokku 72 laskurit.

Ülenurme vallast oli sel aastal võistlejaid kutsutute seas rohkem kui kunagi varem – 5 laskurit. Tõusvat vormi demonstreeris Kadri Irdt. Põhiharjutuses jälle isiklik rekord 400,8 silma ja viies tulemus. Veelgi paremini laskis Tuuli Kübarsepp, kes sai finaali neljandana 401,6 silmaga. Finaali kaheksa parema hulka ei saanud aga Anette Caroline. 396,1 oli nõrgem tagajärg, kui me oleme viimasel ajal harjunud. Temale 12. koht. Finaali lõpetasid Kadri 6. ja Tuuli 8. kohaga.

Õhupüstoliga esmakordselt naiste tippkonkurentsis lasknud Kairi-Liis sai 16. koha 333 silmaga ja meeste püssiharjutuses Marko Aigro 558 silmaga 14. koha.

AIVO ROONURM,
laskmistreener

Kergejõustiklaste võistlusterohke ja edukas veebruarikuu

Veebruarikuu oli meie noortele kergejõustiklastele ja nende treeneritele võistlusterohke. Lausa viis nädalavahetust järjest sõideti Tallinnasse Lasnamäe kergejõustikuhalli, kus toimusid Eesti meistrivõistlused nii üksikaladel kui ka mitmevõistluses nii noorte kui täiskasvanute arvestuses, lisaks veel Eesti kergejõustikuklubide vahelised mõõduvõtmised. Seega sel perioodil justkui elati ja tegutsetigi poole kohaga väsimatult Tallinnas. Aga kõik see oli seda väärt, sest saavutati väga häid tulemusi.

Kuna võistlusi oli palju, siis tooksin siinkohal välja mõned paremad tulemused. 21.-22. veebruaril toimunud Eesti talvistel täiskasvanute meistrivõistlusel võitis alles 15-aastane Margit Kalk naiste teivashüppe tulemusega 3.85, seljatades selle ala eesti rekordiomaniku Reena Kolli, kes hüppas 3.70. Medalikohale täiskasvanute arvestuses tuli Margit ka 4x400 teatejooksus, saades Tartu Kalevi naiskonnaga tubli kolmanda koha. Kaugushüppes sai meeste arvestuses kolmanda koha ka 16-aastane Hans-Christian Hausenberg tulemusega 7.44.

28. veebruarist 1. märtsini toimusid Eesti noorte talvised mitmevõistluse meistrivõistlused, kus Hans-Christian Hausenberg ületas 2003. aastast valgevenelasele Andrei Kravtsenkole kuulunud A-klassi seitsmevõistluse **maailmarekordi** 82 punktiga, saades kokku 5873 punkti. Sealjuures on tema üksikalade tulemused muljetavaldavad: 60 m jooks 6,97; kaugushüpe 7.52 (omavanuste eesti rekord!); kuulitõuge 16.02; kõrgushüpe 1.92; 60 m tõkkejooks 8,11; teivashüpe 4.65; 1000 m jooks 2.56,46. Nendest mitmed tulemused teevad silmad ette eesti praegustele täiskasvanud mitmevõistlejatele! Samal võistlusel tuletati Margit Kalkile ja tema kaasaelajatele meelde, et sport võib olla ka ettearvamatu. Margit vigastas 5-võistluse teisel alal oma jalga. Vaatamata tugevale valule läbis sportlane siiski ka ülejäänud kolm ala ja sai 5-võistluses teise koha 3573 punktiga. Lõpuni pingutamine näitas tüdruku sisu – näiteks kaugushüppes sai ta publikult tugeva aplausi osaliseks, sest seda ala oli tal kõigile silmnähtavalt väga keeruline saadud vigastusega sooritada.

12. märtsil toimusid Tartu Ülikooli spordihallis Tartumaa koolinoorte kergejõustiku meistrivõistlused, kus osales Ülenurme Gümnaasiumist 35 õpilast. Hulgaliselt saavutati meistritiitleid ja edukamad olid jällegi meie kooli esinumbrid: Hans-Christian Hausenberg (kolm esikohta) ja Margit Kalk (samuti kolm esikohta) ning mõlemad kuulusid ka võidukasse A-vanuserühma teatevõistkonda. Võistlusele elasid kaasa ka meie kooli vilistlased Tiidrek Nurme ja Allar Lamp ning võistluse lõppedes tehti ka ühispilt, kus Ülenurme Gümnaasiumi kergejõustiklased on koos Tiidreku ja Allariga.

14. märtsil toimus Tartu Ülikooli spordihallis Balti A-vanuseklassi maavõistlus, Eesti koondise koosseisu kuulusid ka Hans-Christian Hausenberg ja Margit Kalk. Hans-Christian tõi Eesti koondisele kolm esikohta: 60 m tõkkejooks ajaga 7.93 kaugushüpe tulemusega 7.49 ja 4x200 m teatejooks, kus saavutati väga kõva Eesti noorterekord. Margit Kalk saavutas teivashüppes esikoha tulemusega 3.70 ja oli 60 m tõkkejooksus oli kolmas ajaga 8.85.

Meil on tublid noored – palju õnne! Talvine kergejõustikuhooaeg on kohe lõppemas ning uus ettevalmistusperiood algamas. Edu ja jaksu sportlastele ja nende treeneritele! Jääme suure huviga suviseid tulemusi ootama!

TOOMAS KIVEND,
Ülenurme Gümnaasiumi spordijuht

Tiidrek Nurme ja Allar Lamp (foto keskel) koos Ülenurme kergejõustiklastega
Foto: Toomas Kivend

Jalgpallist

FC Ülenurme jalgpalliklubi areneb jõudsalt. Aastaga on huvi jalgpalli vastu meie vallas tõusnud ja iga kuu tulevad treeningutele uued mängijad. 2014.a tuli kokku uus kõige nooremate treeninggrupp, kus jalgpallimänguga tutvuvad 4-6-aastased lapsed. Tulemas on selle võistkonna esimene turniir!

Järgmine treeninggrupp on esimese-teise klassi lastele. Aastatel 2006/2007 sündinute treeninggrupp on juba osalenud rahvusvahelisel turniiril Valgas, kus nad 12 võistkonna hulgas saavutasid tugeva kuuenda koha. Vastasteks olid võistkonnad Eestist ja Lätist.

Kindlasti üheks kiiremini arenevaks võistkonnaks peab nimetama 2003.-2005.a sündinute võistkonda. Just selle tiimi noored on saavutanud väga paljudel turniiridel hinnalise esimese ja teise koha. Alles 2014. aasta lõpus saavutas just see võistkond rahvusvahelisel turniiril Nõos I koha. Turniirist võtsid osa Läti, Leedu, Eesti, Venemaa võistkonnad. Veebruaris saavutasid needsamad poisid Kilingi-Nõmme väikelinna-turniiril II koha; turniiri parima pidi selgitama penaltiseeria ja vastastel Pärnust oli õnne pisut rohkem. Meie klubi mängijad on väga tehnilised ja neil on tugev tiimitunne. Need 10-aastased poisid on mänginud koos juba peaaegu 5 aastat, just nii vanaks saab Ülenurme jalgpalliklubi selle aastal!

Kindlasti peab märkima meie klubi tüdrukute võistkonda. Meie kasvandikkudest on sirgunud mitmed Eesti koondise mängijad. Oma klubis oleme loonud just sellise õhkkonna, et mängijal oleks võimalik areneda ja tegeleda jalgpalliga professionaalsel tasemel. Meie klubi tüdrukud mängivad sellel hooajal naiste teises liigas Ülikooli klubi Fauna ridades. Meil on hea meel, et paljud tüdrukud Ülenurmest on tulnud trenni ja arenevad koos võistkonnaga väga kiiresti. Just 8. märtsil toimus Viljandis naistepäevaturniir, kus meie võistkond saavutas 6. koha. Sellel võistkonnal on oma mured... Ülenurme vallas puuduvad spordisaaliajad tüdrukute grupile ja klubi rendib ruume naabervallas Haaslavas ja ise viime tüdrukuid trenni ja toome tagasi, sest ainult nii saame hetkel arendada ja pakkuda huvitegevust Ülenurme valla noortele.

Tänu meie klubi aktiivsele lapsevanemale alustasime alates 2014.a sügisest treeninguid Sillaotsa koolis, kus treenivad 30 Haaslava valla last alates 5. eluaastast. Suur tänu Haaslava vallavanemale ja Sillaotsa kooli direktorile, kes tegid omalt poole kõik selleks, et jalgpallitreeningud oleksid nende valla lastele taskukohased ja kodulähedased.

Meie klubi on laiendanud oma tegevust. Juba pool aastat viib Ülenurme klubi treener Lauri Rand läbi treeninguid intellektipuudega noortele. Treeningud toimuvad hetkel Tartu linnas, kus Kroonuaia kool andis võimaluse kasutada trennideks saali ja kooliväljakut. Treeningutes osaleb kuni 20 intellektipuudega inimest, kõige vanem on lausa 65-aastane!

FC Ülenurme klubi tegevjuht Svetlana Rand tegeleb alates 2014.a Eestis uudse jalgpallisuuna arendamisega, mille nimeks on *Unified* (ühinenud) jalgpall. Antud spordisuund on orienteeritud ühistele jalgpallivõistkondadele, milles koos ühes võistkonnas mängivad intellektipuudega noored ja tavanoored. Selline võistkond ühendab inimesi ja annab võimaluse teistsugustel inimestel tunda ennast vajalikuna meie ühiskonnas. Sellisel ühisvõistkonnal on juba näidata ette auhinnalised esimesed kohad võistlustelt. Esimene võistlus toimus eelmisel aastal Viljandis, kus FC Ülenurme *Unified* jalgpallivõistkond saavutas I koha. Kordasime oma oskusi juba rahvusvahelisel *Unified* turniiril Ülenurme staadionil 3. juunil 2014.a, kus toimus esimene Eestis rahvusvaheline *Unified* jalgpalliturniir. Osalesid erinevad võistkonnad Eestist ja Lätist. FC Ülenurme ühinenud võistkond saavutas taas I koha. Treeningud jätkuvad. Meie klubi intellektipuudega sportlased on kutsutud juba juunis rahvusvahelisele erisportlaste jalgpalliturniirile Gulbenesse (Läti). Juunis on Ülenurme CUPi raames planeeritud läbi viia rahvusvaheline Unified jalgpalliturniir. Kindlasti soovitame jälgida uudiseid ja tulla seda vaatama, sest sealt saate väga palju positiivseid emotsioone ja veendute selles, kui lahe on jalgpall!

Lisaks sellele, et meie valla noored osalevad treeningutes koos intellektipuuetega inimestega, on meie valla õpilane ja FC Ülenurme jalgpalliklubi mängija osalenud noore aktivistina tippkohtumisel Belgias eelmise aasta sügisel. Antud tippkohtumisel koostati projekt, et otsida aktiivseid vabatahtlikke, kelle abiga viia läbi erinevad tegevused puuetega noortega. Elina Gerassimov koos oma klassiõdedega on mitu korda külastanud Tartu Maarja kooli, kus tutvusid noortega, veetsid nendega aega, organiseerisid neile huvitegevust, korraldasid ühise tantsutunni koos tantsuklubiga Galerii, joonistasid ja suhtlesid palju. Tütarlapsed sulandusid erivajadustega noorte kollektiivi ja näitasid, et meil kõigil on palju ühist. Märkame inimesi, kes on meist natukene erinevad! Nad vajavad meie tähelepanu!

Osaledes FC Ülenurme jalgpalliklubi treeningutes, õpivad teie lapsed ehk siis meie valla noored läbi jalgpallitreeningu olema lihtsalt väga hea inimene, olema hea sõber, olema hooliv. Jalgpall arendab lapsi mitmekülgselt ja emad ei peaks üldse kartma, kui ühel päeval tütar avaldab soovi jalkat mängida… Teie laps ei muutu mehelikuks, paksuks ja koledaks, temast sirgub kena neiu nagu kõik meie tüdrukute võistkonnas!

Ootame treeningutesse valla tüdrukuid ja poisse juba alates 4. eluaastast.

LHV aitab FC Ülenurme jalgpalliklubi koos teiega! Kui te olete aktiivne pangakaardiga ostleja ja soovite samuti toetada oma lemmikut Eesti jalgpalliklubi, siis LHV-pangakaart on just teile. LHV jalgpallikaardiga toetad oma lemmikmeeskonda – iga sinu ostu pealt maksab LHV pank 10 eurosenti sinu valitud (vali FC Ülenurme) jalgpalliklubi toetuseks.

SVETLANA RAND,
FC Ülenurme klubi tegevjuht

Väiksed vahvad jalgpallipoisid
Foto erakogust

Meie kooli tulevikulootus Hans-Christian Hausenberg – kes ta selline on...

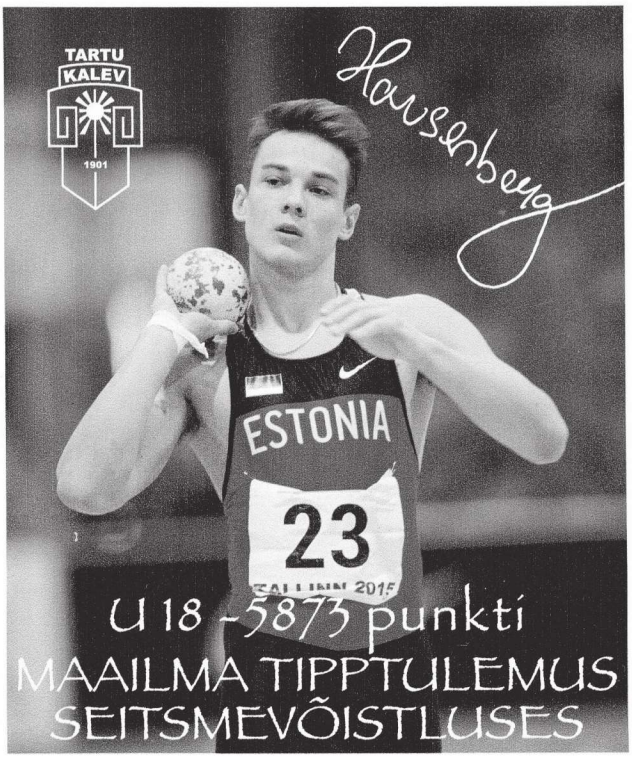

Oled Tartu poiss ja õppinud Tartu Karlova Gümnaasiumis. Miks otsustasid linnakoolist meile Ülenurme üle tulla? Ilmselt oli põhjuseks sport?

Jah, ma olen õppinud Tartu Karlova Gümnaasiumis, peale 8. klassi otsustasin tulla õppima Ülenurme Gümnaasiumisse. Kool oli mu elukoha lähedal ja treenimispaik Tartu Tamme staadion samuti. Palju treeninguid saab ka Ülenurmes teha. Samuti on Ülenurme väga sportlik kool, siin saab ka teiste spordialadega tegeleda. Ja palju sõpru oli ka siin õppimas.

Milliseid alasid harrastad ja armastad?

Minu tippsaavutused on TV 10 olümpiastarti poiste vanema rühma rekordi püstitamine, mis enne kuulus legendaarsele 10-võistlejale Valter Külvetile, ja tänavu veebruari lõpus U-16 vanuste noormeeste maailmarekord seitsmevõistluses tulemusega 5873 punkti, ületades Andrei Kravtšenkole kuulunud tulemuse 82 punktiga.

Kuidas hindad siinseid tingimusi ja treenerite tööd? Meie spordibaaside materiaalset varustatust?

Treenin ma enamjaolt Tartus Tamme staadionil, suvel ja sügisel ka tihti Ülenurme staadionil. Treeneriks on minu vanaema Karin Hausenberg, kellega koos treenin lapsest saadik, ta on nõudlik ja mõistev. Samuti annavad nõu Jaan Tiitsaar ja Toomas Kivend. Teivashüppetreeneriks on Hendrik Lindepuu. Ülenurmel on sportimiseks kõik vajalik olemas, liiv võiks kaugushüppekastis pehmem ja teivashüppe paik suurem ja kaasaegsem olla.

Kuidas jagub aega õppimiseks ja spordiga tegelemiseks? Võistlused võtavad ilmselt ära ka nädalavahetused – sõpradega koos olemiseks aega ikka jätkub?

Püüan õppimist ja sporti omavahel sobitada, kuigi võistlusperioodil tuleb koolist palju puududa. Olen saanud siinsete õpetajatega kokkuleppele, et saan õppematerjali ka hiljem ja arvuti teel ära vastata. Sõpradega jääb aega kinos käia ja tihti ka palliväljakutel aega veeta. Ei ole millestki pidanud väga loobuma.

On Sul ehk muidki hobisid, millega meeleldi tegeled? Sportlased teadupärast ka reisivad päris palju – kuidas Sul sellega? Oled seotud ka meie kooli Coubertini-projekti reisidega? Kas klassikaaslased on samuti tegusad spordihuvilised? Millised on tuleviku-unistused ja kavatsused – ikka seotud spordi ja treeningute/võistlustega?

Minu hobiks on spordistatistika, olen kursis nii täiskasvanute kui ka noorte kergejõustiku edetabelitega kogu maailmas. Tegelen ka teiste spordialadega: jalgpall, võrkpall, saalihoki ja lauatennis. Sel suvel sõidan koos kooli esindavate kaasõpilastega Slovakkiasse Coubertini-projekti koolide foorumile. Ka klassihuvilised on väga sportlikud. Vaba aega sisustatakse sageli palliplatsil. Esimene tulevikuunistus on osalemine suvistel U-18 maailmameistrivõistlustel Columbias. Kaugemas plaanis olümpiamängude kuldmedal.

Intervjueeris
TOOMAS KIVEND

Ülenurme võidukad võimlejad

Eesti Koolispordi Liidu võimlemisfestivalil võitsid laureaaditiitli Ülenurme Gümnaasiumi 4.-6. klassi võimlemistüdrukud!

Ülenurme Gümnaasiumi võimlemisrühmade aasta kõige olulisem koolidevaheline üritus Eesti Koolispordi Liidu võimlemisfestival toimus 28. veebruaril Raplas, kus Ülenurme Gümnaasiumi 4.-6. klassi võimlemistüdrukud saavutasid laureaaditiitli ja Ülenurme 1.-3. klassi võimlemistüdrukud said eriauhinna võimlemiskava sooritamise kõrge meisterlikkuse eest.

Ülenurme Gümnaasiumi 4.-6. klassi rühma kuuluvad Birgit Paidre, Lii Lopp, Mariel Pungar, Krista Ader, Rinete Tiisler, Kirke Kiviväli, Ragne Sõmermaa, Hanna Kruusmaa, Mirell Eksi.

Ülenurme 1.-3. klassi rühma kuuluvad Victoria Vaater, Nele-Riin Vahelaan, Merin Lulla, Kärt Udras, Kristiin Lõhmus, Averi Vaher ja Aleksandra Nikolajeva.

Mõlema rühma treenerid on Katri Toomsalu ja Margot Võsokov.

Palju õnne Ülenurme Gümnaasiumile!

MARGOT VÕSOKOV,
treener

Ülenurme Gümnaasiumi 1.-3. klassi rühm
Foto: Aiki Lill

Ülenurme Gümnaasiumi 4.-6. klassi rühm
Foto: Aiki Lill

Info

ÜLENURME GÜMNAASIUMI SPORDIHOONES

Vallarahva pallimänguajad
K kell 20.00-21.30 võrkpall
P kell 16.00-17.30 korvpall

Jõusaal avatud
E-R kell 17.00-21.00 ja
P 15.30-21.00

Spordihoones on võimalus mängida **lauatennist (**4 lauda).

Spordihoone ja **jõusaali kasutamine** maksab 2 . €

JALGPALLIKLUBI FC ÜLENURME OOTAB TREENINGUTESSE

tüdrukuid ja poisse alates 4.a.
Treeningud toimuvad Tõrvandis, Ülenurmel ja Sillaotsas.

Lisainfo 58070003 või www.fcylenurme.ee

SVETLANA RAND,
FC Ülenurme tegevjuht
57777717

Tartumets
Ostab metsakinnistuid ja põllumaid kogu Eestis.
Tel 5557 7007
janno@tartumets.ee
www.tartumets.ee

LAUATENNIS

Laupäeval, 25. aprillil kell 11.00 toimub Ülenurme Gümnaasiumi saalis **ÜLENURME CUP** lauatennises.

Osalema ootame meie vallas elavaid, õppivaid ja töötavaid lauatennisehuvilisi.

Eelregistreerimine hiljemalt 23. aprilliks – toomas.kivend@yle.edu.ee või heiki.sarapuu@yle.edu.ee.

Head lapsevanemad!

Alates 1. aprillist algusega kell 19.30 on lapsed vanuses 3-5 aastat oodatud **mängutundi,** juhendaja Toomas Kivend.
Tund kestab 45 minutit ja maksab 2 €.
Lastele võtke palun kaasa vahetusjalatsid ja spordiriided. Tunnid toimuvad Ülenurme Gümnaasiumi maadlussaalis Tartu mnt 5.

Info: Toomas Kivend toomas.kivend@yle.edu.ee või tel 511 1549.

KORRALDAGEM KÜLADE SUVEMÄNGUD!

Ülenurme vald on oma elanikkonna poolest Tartumaa üks suuremaid. Kokku on Ülenurme vallas 10 küla ja neli alevikku: Ülenurme, Tõrvandi, Räni ja Külitse. Kutsun üles külade aktiivseid elanikke, et 2015.a suvel korraldada Ülenurme valla esimesed külade suvemängud. Palun külade esindajatel oma huvitatusest ja headest mõtetest teada anda aprillikuu jooksul Toomas Kivendile (toomas.kivend@yle.edu.ee või tel 511 1549).

Teostame valdadele, linnadele ja eraisikutele

- ohtlike **puude raiet** majade, liinide läheduses,
- vanade puude ohtlike **okste eemaldamist**,
- ohtlike **puude raiet** kalmistutel,
- puude seisukorra ja **elujõu hindamist,**
- **töid kõrgustes**, kasutades korvtõstukit,
- **kinnistute hooldustöid** (võsaraie, trimmerdamine, korrastamine, hoonete lammutus).

Töid teostavad oma ala professionaalid koos kaasaegse tehnikaga.

Hinnapakkumine ja konsultatsioon on TASUTA.

Info tel 5810 9846,
pajolus@gmail.com,
puuderaie.info@gmail.com
Kontaktisik Tanel Pajo

RAMEST EHITUS OÜ
· ÜLDEHITUSTÖÖD ·
· PUUSEPATÖÖD · PLEKITÖÖD ·
· VIIMISTLUSTÖÖD · KATUSED · FASSAADID ·
WWW.RAMEST.EE
INFO@RAMEST.EE
+372 5166152

MAJAD KORDA
KATUSE JA FASSAADI PUHASTUS
KATUSE JA FASSAADI VÄRVIMINE
SURVEPROFF
tel. +372 5263909 · www.surveproff.ee
Katusepesu hinnad alates 0,80€/m²

Vanaaegsed **MALMKAMINAD**
Norrast 200-450 EUR, asuvad Uhtis,
info tel 519 14845,
www.nagi.ee/photos/priitsamuel.

Olevik
ÜLENURME VALLA LEHT

Väljaandja: ÜLENURME VALLAVALITSUS, 61714 ÜLENURME, TARTU MAAKOND, TEL 750 2600.
Toimetaja: MAIRE HENNO – Tel: 5562 8457; e-post: maireh@yle.edu.ee
Keeleline korrektuur: PIRET RANNAST. KÜLJENDUS JA TRÜKK: Garisson Trükikoda OÜ, www.trykised.ee
"OLEVIK" ON OLEMAS KA ÜLENURME VALLA KODULEHEL www.ylenurme.ee.

Olevik

Ülenurme kooli leht

Märts 2015

Nr 1 (35)

SÕBRAPÄEV ÜLENURMEL

Esinejad tantsuhoos
Foto: Merlin Ponna

Niipea kui Ülenurme Gümnaasiumi õpilasesindus oli hakanud harjuma alanud III veerandiga, asuti tasapisi planeerima suuremat sündmust sellel veerandil. Esinduses on üle 20 klassiesindaja ning päris mitmed neist tegusad ja alati hingega asja juures, seega saime ilusti ülesandeid jagama hakata. Ettevalmistused võtsid aega ja vaeva ning õpetasid meile nii paljutki, kuid kõik see tasus ära ning 12. veebruari õhtul oli Ülenurme Gümnaasiumi koolimaja aula akendest näha värvidemängu ja kuulda muusikat.

Õpilasesindusel õnnestus korraldada kooliõpilastele mõnus pidu tähistamaks saabuvat sõbrapäeva. Sündmus erines eelmistest, kuna saal sai väga piduliku ilme, tehnikat oli palju ning meil olid mitmed esinejad, kes lisaks diskomuusikale õhtut sisustasid. Uhkeid tantsuliigutusi näitasid tantsuklubi Stiil noored meistrid, üles astusid ka Ursel Oja laulustuudio noored ning teises osas pakkus tantsumuusikat bänd otse Tallinnast – *Man Made Monkeys*. Sõbrapäeva olid ette tähistama tulnud mitmed noored oma sõpradega ning kes tantsida ei soovinud, sai puhvetist jäätisekokteili osta ning aulas punaste linadega laudade taga seda juua.

See oli esinduse korraldatud suurem sündmus kolmandal veerandil. Viimasel veerandil, veel enne, kui õpilased suvevaheaega nautima lähevad, on plaanis läbi viia veel paar toredat aktsiooni, millest loete juba järgmisest koolilehest.

STELLA OJALAID,
ÜG ÕE sekretär

ÕNNITLEME!

Ülenurme Gümnaasiumi 11.b klassi õpilane Lea Lopp saavutas üle-eestilisel õpilaste keskkonnaalaste uurimistööde konkursil gümnaasiumiastmes I koha. Tema uurimistöö teemaks oli „Tütartaimede fotosünteesi mõju orasheina kasvule ja seemnetoodangule“.

Lea tutvustab oma uurimistööd ka Maapäeva õpilaskonverentsil „Meie elukeskkond“ Tartu loodusmajas 21. aprillil kell 11.00.

EVELYN KOSTABI,
uurimistöö juhendaja

Lea Lopp ja Evelyn Kostabi direktsiooni vastuvõtul 2014. aasta kevadel.
Foto Ülenurme Gümnaasiumi fotokogust

EMAKEELENÄDAL

Veerandi viimasel päeval toimus koolis emakeelenädal, mis päädis emakeelepäevale pühendatud aktusega. Aktuse vaheklippidena esitasid õpilased huvijuht Merlin Ponna eestvedamisel meeleolukaid stseene Kreutzwaldi eeposest „Kalevipoeg“, Sophoklese antiiktragöödiast „Kuningas Oidipus“ ja Shakespeare´i tragöödiast „Hamlet“.

Kogu nädal oli eelkõige pühendatud kahe kirjaniku mälestusele – E. Vilde 150 ja H. Visnapuu 125. Sellest tulenevalt toimus ülekooliline etluskonkurss, millest võtsid osa eelnevalt klassides välja selgitatud parimad lugejad, ning räägiti E. Vildest ja loeti tema lastejuttu „Minu esimesed triibulised“.

Nädala jooksul toimus muudki. 6.a klass kirjutas omaloomingulist raamatut, meisterdati „triibulisi raamatukaasi“, kohtuti kirjaniku ja loodusehuvilise Juhani Püttsepaga.

Õpilased 6.-12. klassini kirjutasid saja sõna etteütlust. Tekst oli kõigile sama ja esialgu oli mure nooremate pärast – äkki on see sõnavalik

6.a klass meisterdas E. Vilde jutustusele „Minu esimesed triibulised“ vahvad kaaned!
Foto: Ave Vigel

neile liiga raske. Aga kuna parimate kuuendikest kirjutajate vigade arv oli alla kümne, siis jääb vaid üle öelda, et kirjaoskus ei sõltu vanusest. Oli väga palju peaaegu maksimumpunktidele kirjutajaid, nende hulgas neli sajale punktile kirjutatud tööd.

Võtsime ka osa Põltsamaal välja antava keeleteo raames korraldatud ilusate mõtete kirjutamise üleskutsest. Kirjutada võis eesti keelest, Eestimaast, sõprusest.

Eestimaa on ilus oma looduse poolest. Sa saad rääkida siin oma sõpradega emakeeles. Enamasti kohtad sa linna peal toredaid inimesi, aga vahel pahuraid.

Elu Eestimaal ei ole kunagi olnud nii hea, kui on praegu, sest nüüd saavad lapsed käia koolis ning ei pea töötama põllul nagu vanasti.

Eesti rahvas on sõbralik, aga natuke tagasihoidlik.

Õpetajatel paluti sel nädalal oma ainetundides tutvustada või lugeda mõnele klassile oma lemmikraamatut. Ja paljud seda ka tegid. Mida siis loeti? Valik oli järgmine: „The Hobbit“, „Nullpunkt“, „Universaalne unenäosümboolika“, „Ottokar Domma“, „Pipi Pikksukk“, „Vene keel piltides“, „One thousand gifts“, „Varjuteater“, „Karupoeg Puhh“, Piibel, „Meisterdetektiiv Blomkvist“, „Hirveküttt“.

Me võtame eesti keelt iseenesest mõistetavana ega mõtle iga päev, kas ta kunagi võib olla kadumisohus. Ilusat keelekasutamist meile kõigile!

PIRET RANNAST,
eesti keele õpetaja

INGLISE KEELE AINENÄDAL

„Ja kus siin siis inglise keel on?“ küsis koolidirektor hr Olev Saluveer, kui vaatas koolimaja fuajees ringi sagivaid inglise keele õpetajaid, kes õpilastele põllesid ja panne jagasid. Oli algamas võõrkeelte nädala *Pancake race*, mille hasart tõepoolest oma emakeeles kippus väljenduma. Kuid loodetavasti teavad nüüd paljud õpilased ja õpetajadki, et Inglismaal ei söö keegi vastlapäeval kukleid, vaid hoopis pannkooke ja et vastlaliu asemel jooksevad seal pannkooke loopides nii lasteaialapsed kui parlamendiliikmed.

Meie traditsioonilisse võõrkeelte nädalasse (16.-20. veebruar) mahtusid veel sõnavaravõistlus ja ingliskeelse luuletuse kirjutamine noorematele, Aliase sõnaseletusmäng ja *Spelling Bee* gümnaasiumiklassidele. Kui vajad ingliskeelse sõna kirjapilti, aga arvutisõnastikku pole käepärast, võid pöörduda 10.a klassi Caroli poole, sest tema seljatas sellel aastal kõik Spelling Bee vastased.

Vaheldust igapäevastesse võõrkeeletundidesse tõid külalisesinejad Venemaalt, Ameerikast ja Aafrikast. Nende juhendamisel valmisid maitsvad *wrapid* ja värvikirevad kleepimistehnikas pildid. Eks tee paljud nüüdki veel vahetunnis asja 2. korrusele, kus ripub gümnaasiumipoiste kleebitud erootilis-sensuaalne pitsalõik…

PIRET TAMMAR,
inglise keele õpetaja

Võõrkeelenädala raames tuli Musie Kebede (Moses) Ülenurme Gümnaasiumi noortele Etioopia rooga tegema, fotol külaline Musie Etioopiast ja vahetusõpilane Megumi Jaapanist. Foto: Merlin Ponna

LUGEMISÖÖ TÕRVANDIS

Öölugejad ja Kristel Aaslaid
Foto: Merlin Ponna

27. veebruaril toimus 5. klassidele lugemisöö. Kooli jõudes olid kõik vaimustuses, kuna kohal olid Tarvo Metspalu ja Kristel Aaslaid. Kui magamiskotid olid klassides kohale sätitud, siis algas kohtumine nätleja Kristel Aaslaidiga.Ta tundus väga humoorikas ja seltskonnalembeline.Tutvumise lõppedes jagas Kristel autogramme ja pilte.

Järgnevalt toimus rühmadesse jagamine. Võtsime osa töötubadest, näiteks Kersti Leisi ja Ragnar Kekkoneni ,,Muusika kirjandus“, mis oli väga huvitav. Meeldis see, et laudade peale olid asetatud instrumendid ja kui tund algas, siis pandi meie instrumentidele nimed ja Kersti Leis luges meile väga põneva loo ning me mängisime instrumente, kui meie instrumendi nimi loos öeldi.

Järgmine töötuba vajas füüsilist liikumist ning jooksmist, seda viisid läbi õpetajad Siim ja Kaspar – oli lahe. Siis oli söömine ja väike paus. Kui paus sai läbi, oli meil Merlin Ponna juures töötuba – improvisatsioon. Merlin jagas kahele lapsele lipikud ja nad pidid selles rollis olema, kuni Merlin hiilis ringi ja andis teisele lapsele lipiku ja üks lahkus ,,võtteplatsilt“ ja nii edasi.

Järgnes töötuba Tarvo Metspaluga. Teda oli huvitav kuulata ja ta õpetas meile nii mõndagi

Sõna otseses mõttes – lugemisöö
Foto autor Merlin Ponna

huvitavat. Viimane töötuba oli ,,Muinasjutu dramatiseering“. Jällegi jagati igale rühmale kaks lipikut, millel oli peal, mis muinasjuttu iga rühm teeb ja mis stiilis. Anti aega harjutada ja hakati neid siis ette kandma: „Punamütsike“, „Seitse väikest kitsetalle“, „Kolm põrsakest“, „Lumivalgeke“. Minu lemmik oli „Lumivalgeke“, kuna väga lahe oli vaadata, et tüdruku rolli võib ka poiss mängida, kelleks oli Mauris Villems.

Peale dramatiseeringut võtsime aja maha ja vaatasime ööfilmi. Aga kui magama mindi, siis ei tulnud 5.a klassil eriti und ja me veetsime natuke kõik koos aega. Hommikul ei soovinud mitte keegi üles ärgata. Lõpuks, raske pingutusega, läksime hommikvõimlemist tegema, siis jagati toidupakid ja toimus ürituse kõige kurvem hetk ehk lahkumine.

See uus kogemus oli huvitav nii minu kui ka teiste jaoks. Aitäh kõigile, kes meile sellise ürituse korraldasid! Sai naerda, õppida, olla koos kaaslastega, teha ja tunda midagi tavatut.

GRETE ANETE KARPOV,
5.a klass

Oli 27. veebruari õhtu ja lugemishuvilised kogunesid Ülenurme Gümnaasiumi algkoolimajja. Külla oli kutsutud artist Kristel Aaslaid ja noor kirjanik Tarvo Metspalu. Peale asjade lahtipakkimist kogunesime teise korruse fuajeesse, kus selgitati meile reegleid. Pärast seda tutvusime külalistega, kes rääkisid lühidalt oma elust ja suurimatest saavutustest.

Lõpuks, kui küsimused olid küsitud ja autogrammid antud, jagati meid nelja töötuppa: kirjanikutöötuba, improviseerimise töötuba, sporditöötuba ja muusikatöötuba. Kõik rühmad said käia kõikides töötubades. Hiljem parima töötoa väljaselgitamisel nimetasid paljud lapsed oma lemmikuks Tarvo ehk kirjaniku töötoa. Selles töötoas sai ise kirjutada lühijutu. Peagi saabus lugemisaeg, sel ajal oli klassides haudvaikus. Raamatuid sai loetud nii umbes tund. Kusagil kella 1 aegu öösel koguneti veel kokku ning anti kõigile neljale grupile tuntud muinasjutud mängida, kuid erinevas stiilis. Seejärel algas vaba aeg ning lapsed mängisid kaarte ja sõid oma kaasavõetud toitu.

Mõne aja pärast oligi öörahu. Sellel ajal mõned lapsed magasid, leidus lapsi, kes vaatasid ööfilmi, ning paljud mängisid erinevaid lauamänge ja kaarte oma ruumides. Hommikul ärgates olid kõik väga unised, sest öösel ei maganud peaaegu mitte keegi. Lugemisöö oli minu jaoks uus ja huvitav kogemus, mida julgelt soovitan teistelegi. :)

HENDRIK PERU,
5.c klass

ALGKLASSIDE MAJA TEGUS KOLMAS VEERAND

Ülenurme Gümnaasiumi töökas pere on jõunud juba selle õppeaasta viimasesse veerandisse. Aeg on möödunud kiirelt. Aga öeldaksegi ju, et aeg möödub kiirelt, kui sul on tore. Algklasside õpilased on seda igatahes väitnud.

Need kaks ja pool kuud koolis oleme neile pakkunud õppimise kõrvale palju muudki. Näiteks lisaks erinevatele konkurssidele maakonnas ja koolisisestele võistlustele ning ainenädalate sündmustele toimus meil sel aastal Oma Kooli Nädal, mille raames filmisime terve väikese maja rahvaga *lipdubi* – omamoodi muusikavideot, joonistasime reklaamplakateid, testisime viktoriiniga teadmisi kooli kohta ning nädala lõpus leidis aset ka aasta esimene koolidisko Tõrvandi noortekeskuses, mida viisid läbi Ülenurme Gümnaasiumi kooliraadio noored. See omakorda juhatas sisse sõbrapäevanädala ning inglise keele ainenädala tegevused.

Perekond Ross vastab küsimustele
Foto: Merlin Ponna

Meil on käinud koolis mitmed külalised. Näiteks perekond Ross Ameerikast, kes rääkisid endast ja oma kodukohast. „Tagasi kooli“ programmi raames on meil ajalootundi läbi viinud Ken Ird. Noor kirjanik Tarvo Metspalu tuli emakeelenädala raames neljandatele klassidele rääkima oma raamatu sünnist. Toomas Pranstibel tõi õpilastele uudistada erinevaid ämblikke, keda eestlaste silm ei ole nii väga harjunud nägema.

Nüüd on meil koolis pikad söögivahetunnid toredalt sisustatud: esmaspäeviti täituvad esimese korruse ruumid muusikaga ning tantsitakse ekraanilt tulevaid liigutusi kaasa (Wii-tantsud). Koolis on ka lauatenniselaud, mis seisab väga harva üksinduses. Hetkel toimub iga klassi parimate mängijate väljaselgitamine. On toimunud ka klassidevahelised võistlused twisteri-mängu ässade vahel ja pehme jalgpalli mängus.

Kuid tippsündmuseks võib nimetada 5. klasside lugemisööd veebruarikuu lõpus. Tegu oli juba neljandat korda läbiviidava traditsioonilise üritusega koostöös Ülenurme Pere- ja noortekeskusega. Külas olid ka noored Melliste, Nõo ja Ülenurme noortekeskusest. Erikülalisteks olid näitleja Kristel Aaslaid ning kirjanik Tarvo Metspalu. See oli tore kogemus – magamata öö ning põnevad töötoad.

Peagi on võimalik kooli telemeedia vahendusel ka kõigest piltlik ülevaade saada.

MERLIN PONNA,
ÜG huvijuht

OSALEME KEAT-PROGRAMMIS

Mitmed Ülenurme Gümnaasiumi õpilased osalevad sellel kevadel programmis „Kaitse end ja aita teist“, mis on põhikoolile mõeldud koolitus. See käsitleb pääste-, politsei- ja esmaabivaldkonda. 6. ja 7. klassid saavad kuulata erinevaid loenguid ning koolitus lõppeb võistluspäev-laagriga, kus korratakse üle teooriatundides õpitu, tehakse temaatilisi teatevõistlusi ja viiakse läbi teisi lõbusaid tegevusi.

Praeguseks on läbi võetud vee- ja tuleohutuse teemad ning osad klassid on läbinud ka värvikad demineerimisteemalised loengud.

Järgenvalt kokkuvõte 7. klasside õpilaste tagasisidest sellekevadise õppepäeva kohta.

Kui lähed jääauku, siis pane õlgedele kaks pulka, et kui sa kukud vette, siis saad ennast nendega välja tõmmata. Enne appiminekut veendu, et ka sinule on ohutu inimest aidata.
Põlevale potile ei tohi vett peale visata.
Uppujale ei tohi ulatada kätt, vaid riideese.
Tulekustuti tuleb suunata tulekoldesse, mitte leekidesse.
Kuusepuu põleb maha 15 sekundiga!
Teisi peab abistama.
Kuulsime suitsu- ja vinguandurist.
Vinguandur tuleb panna seinale.
Mulle meeldisid videod ja pildid.
Mind üllatas, kui lollilt käitusid inimesed videotes.
Pigem teada, kui mitte teada.
Räägiti asjadest, mida me teame, aga ei võta tõsiselt.
Sain kinnitust oma senistele teadmistele.
Kindlasti teame nüüd rohkem tule- ja veeohutusest.
Sellist üritust on vaja teha, sest mõned lapsed ei tea teatud asju.
Olen sügavalt tänulik võimaluse üle saada nii palju uusi fakte eluks.

MERLIN PONNA,
huvijuht

INTERVJUU MEGUMI IGATAGA

Eelmises koolilehes võisite lugeda intervjuud ühega meie kooli kahest vahetusõpilasest, kes seekord on ise küsitleja ja tõlgib Jaapanist pärineva Megumi ingliskeelsed vastused eesti keelde.

Kust sa pärit oled? – Ma olen Jaapanist.

Miks sa tulid Eestisse õppima? – Mulle meeldivad Eesti majad ja ma tahaks Eesti ajaloo kohta õppida.

Kas sa tunned ennast Eestis hästi? – Eestis on mugav elada. Mulle meeldib siin.

Kuidas sul koolis läheb? – Eesti keelt ja eesti keeles õppida on raske, aga õpilased on rõõmsameelsed ja sõbralikud. Sellepärast mulle meeldib kool.

Kuidas su eesti keele õpingud lähevad? – Eriti tegusõnu ja nimisõnu kasutada on raske. Me peame situatsiooni järgi muutma. See on huvitav, aga ma ei suuda meenutada, kuidas kasutada.

Mis on Eestis teisiti kui Jaapanis? – Ma tunnen ennast peaaegu samamoodi nagu Jaapanis. Loomulikult on eluviis ja traditsioonid erinevaid (näiteks kahvli ja noaga söömine). Me ei lähe Jaapanis pärast sauna välja külma kätte. Eestlased on aga nagu jaapanlased – tagasihoidlikud. Ma arvan, et jaapanlased on isegi rohkem tagasihoidlikumad.

Kuidas meeldib sulle Eesti ilm? – Sügis ja talv on väga külmad ja ma jäin tihti haigeks, aga mulle meeldib lumi. Ma ei ole kunagi jäätunud tiiki näinud, nii et ma olen õnnelik, et saan seda näha.

Kuidas meeldib sulle Eesti toit? – Liiga palju kartuleid. Tundub, nagu ma söön iga päev kartulit ja makaroni ka, aga mulle meeldivad kama, jänks (toimetaja – kohuke) ja šokolaad.

Kus sa Eestis käinud oled? – Olen käinud Tallinnas, Pärnus, Jõgeval ja Narvas.

Millega sa tegeled vabal ajal? – Tegelen õppimisega.

Kelle juures sa elad? – Ma elan koos vahetusperega.

Räägi veel midagi. – Tegelikult ma arvan, et Jaapanis on mugavam elada kui Eestis, aga mu kodukohas on palju rohkem maju ja vähem loodust kui siin. Kui ma saan tulevikus võimaluse teise riiki reisida, siis ma valiks Eesti. Ma arvan, et pärast minu äraminekut ma igatsen Eestit, sest ma armastan Eestit. :)

EMMA KEIZER,
10.a klass

YouthPreneur-PROGRAMM

Viimase viie nädala jooksul, 13. jaanuarist 11. veebruarini, viidi läbi projekt nimega YouthPreneur Ülenurme Gümnaasiumis. Projektist võttis osa 20 õpilast 10. klassidest. Projekt õpetas oma firmat looma. Projektitöö toimus inglise keeles ja juhendajaks oli rumeenlane Sergiu Busuioc, kes ei räägi eesti keelt, ja Ülenurme Gümnaasiumi huvijuht Merlin Ponna. Õpilased jagunesid viide gruppi ja iga grupp leiutas oma firma arengukava.

Viimasel päeval selgitati välja parim meeskond. Selleks oli firma Warmbutts, kes tahtis hakata tootma soojendusega toole. Nemad esindavad meie kooli ka vabariigis.

Uudise edastas
EMMA KEIZER,
10.a klass

Fotol: Firma Warmbutts logo

MUDEL EUROOPA PARLAMENT 2015

27. märtsil alustasime neljakesi sõitu Mudel Euroopa Parlamendile (edaspidi MEP). Enne minekut olime teada saanud, mis komisjoni kuulume ja selle komisjoni probleemid, mida resolutsiooniga lahendada. Me kõik olime eelnevalt käinud ka ÜRO simulatsiooni tutvustuspäeval ning aimasime, mis meid ees ootab.

Peale bussisõitu ja pikka ekslemist Tallinna tänavatel jõudsime lõpuks enda hostelisse ning saime kätte toad. Lihtsalt istuda ja mõnuleda meil siiski ei lastud, pidime kohe minema Tallinna Reaalkooli esimesele tööpäevale. Alustuseks käis meiega rääkimas Euroopa parlamendi liige Tunne Kelam. Edasi kogunesime kõik oma komisjonidesse, kus meile selgitati edasist komisjonitööd ja päevakava. Meie osalusega komisjonid tegelesid järgnevate probleemidega: sisekomisjon – „Kuidas saaks Euroopa Liidu riikides tõsta Pariisi rünnakute järel kõikuma löödud turvatunnet? Kuidas ennetada sarnaseid rünnakuid?"; hariduskomisjon – „Kuidas saaks haridussüsteem vastata paremini tööturu vajadustele? Millised muudatused Euroopa Liidu või liikmesriikide hariduspoliitikas saaks vähendada noorte tööpuudust?"; majanduskomisjon – „Kuidas lihtsustada ettevõtlusega tegelemist Euroopa Liidus? Kuidas muuta Euroopa Liidu majandust innovatiivsemaks?". Seejärel võis töö alata!

MEPi teisel päeval oli komisjonidel võimalus kohtuda oma ala ekspertide Ahti Kuninga, Tunne Kelami ja Kaja Kallasega. Ülejäänud päev oli täidetud pingelise komisjonitööga.

Ka järgnevad päevad olid väga töised. Terve kolmanda päeva töötasime välja oma resolutsiooni ning kontrollisime, et selles ei oleks ühtegi keelelist ega sisulist viga. Õhtul anti võimalus küsida teiste tehtud tööde kohta faktiküsimusi ning sai ka esitada muudatusettepanekuid, milleks pidi koguma palju allkirju. Oma resolutsioonide koostamisel pidime olema keeleliselt väga korrektsed, tekste sissejuhatavad ja tööväljendid olid meile ette antud. Näiteks pidime kasutama väljendeid *sügavalt mures olles, rahulolu väljendades, täiendavalt taunides, palub täiendavalt, kinnitab pidulikult, võtab arvesse, olles heaks kiitnud, püüeldes, märgib tunnustavalt* jne. Paljudel komisjonidel venis tööpäev päris pikaks, sest kõik viimistlesid veel öötundidel hotellis oma esitust. Näiteks sisekomisjoni tööpäev oli lausa 13,5 tundi pikk.

Viimasel päeval toimus riigikogus istung, kus komisjonid esitlesid oma resolutsioone ning vastasid kõigile küsimustele. Peale seda tehti hääletus ning otsustati, kas see võetakse vastu või mitte.

Kokkuvõttes oli see üritus väga tore ja huvitav. Kogu ürituse õhkkond oli väga hariv ja korralik, aga samas ka põnev ja lõbus. Me saime palju uusi kogemusi ning teadmisi, kohtusime oma ala ekspertidega ja tutvusime toredate inimestega. Soovitame kindlalt kõigil, kellel selleks võimalus avaneb, MEPist osa võtta ja loodame ka ise järgmisel aastal taas minna.

GRETE PALL, PILLERIIN VESI,
SANDRA LISBETH HEINLO,
LIISBET RANNAST,
10.a klass

NOORTEVAHETUS

Today's youth tomorrow's Leaders

Noortevahetus „*Today's youth, tomorrow's Leaders*" koosneb kahest projektist Soome ja Eesti koostöös - eesmärgiks grupiarutelud, ülesannete täitmine ja suhtlemine. Noortevahetus toimus Soomes Jyväskyläs 22.-28. veebruarini. Sellest võtsid osa mitmed meie kooli 7. klasside õpilased.

Pühapäeval, 22. veebruari hommikul kell 8.30 alustasime oma reisi Tartust Tallinna, siis laevaga Soome ja edasi kolmetunnine reis Jyväskylässe, kus meid oodati, sealt edasi oli 45-minutiline bussireis Uurainenisse, kuhu jõudsime umbes kell 21.00 ja seal ootas meid soe toit ning lahked inimesed. Samal õhtul oli ka väike tutvumisõhtu, kus mängisime nimemänge.

Järgnevatel päevadel mängisime nii traditsioonilisi kui ka mittetraditsioonilisi mänge, mille pidid läbi viima meie enda inimesed. Meisterdasime purgid, millesse kirjutasime igal õhtul erinevatele inimestele häid soove, nende häid iseloomujooni ja nende häid omadusi. Laagri lõpus võisime kõik oma purgid heade soovidega avada, seejuures poetati nii mõnigi pisar. Külastasime Uuraineni vallavanemat ja külastasime üht nende kooli, kus saime küpsetada ja seinal ronimist katsetada.

Külastasime Megazone, kus olid võistkonnad eestlased-soomlased segamini. Peale seda läksime Jyväskylässe photohaunti tegema, tõlkes on see nagu orienteerumine. Jällegi olid võistkonnas nii soomlased kui ka eestlased. Meile anti pildid erinevatest kohtadest, mille pidime leidma. Peale seda oli aega šopata.

Me ei logelenud seal iga õhtu niisama, vaid me õppisime läbi non-formal learningu, see tähendab, et me õppisime läbi mängude ja asi, millest meil kindlasti puudust ei tulnud, oli suhtlemine. Tegime reeglistiku, saavutuste ja hirmude tabeli. Igaüks sai endale paberilipiku, millele saime kirjutada reegli või siis oma hirmu ja mõtte, millise kogemustega tahame lahkuda sellest laagrist.

Me kõik saime endale palju sõpru ja õppisime üksteist tundma, saime juurde kultuurilisi teadmisi ja arendasime oma võõrkeele rääkimise oskust. Eelviimasel päeval oli meil pidu, kus oli mõnus seltskond, palju õhupalle ja mänge. Nautisime seda reisi täiel rinnal ja ootame juba, millal soomlased meile siia Ülenurmesse tulevad.

Laagri viimasel päeval saime endale noortepassi, mille saame endale tulevikus CV-sse panna. See on pass, millesse sa pead kirjutama, mida sa sellest kogemusest õppisid. See projekt oli kogemusterikas ja kõik olid 100% rahul.

Osavõtjate nimel
ELISABETH TISCHLER, MARIANNE TAMM,
JANE-MAI DUBOLAZOV, ROOSI KANN,
7.a klass

Vt ka „Oleviku" 6. leheküljel projektijuhi Kaisa Alliksaare lugu samast ettevõtmisest.

Sõbrad eestlased ja soomlased!

Olevik
ÜLENURME KOOLI LEHT

Väljaandja: ÜLENURME VALLAVALITSUS, 61714 ÜLENURME, TARTU MAAKOND, TEL 750 2600.
Koolilehe toimetaja: PIRET RANNAST. Keeleline korrektuur: PIRET RANNAST.
KÜLJENDUS JA TRÜKK: Garisson Trükikoda OÜ, www.trykised.ee
"OLEVIK" ON OLEMAS KA ÜLENURME VALLA KODULEHEL www.ylenurme.ee